

Սույն փաստաթուղթը միայն փաստաթղթային գործիք է, եւ հաստատությունները դրա բովանդակության համար որեւէ պատասխանատվություն չեն կրում

►B

Բնական միջավայրերի եւ կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության մասին

(ՊՏ L 206, 22.07.1992թ., էջ 7)

Փոփոխված՝

		Պաշտոնական տեղեկագիր		
		թիվ	էջ	ամսաթիվ
M1	<u>Խորհրդի 1997 թվականի հոկտեմբերի 27-ի L 305 97/62/ԵՀ հրահանգով</u>		42	08.11.1997թ.
▼M2	<u>Եվրոպական պառլամենտի եւ Խորհրդի 2003 L 284 թվականի սեպտեմբերի 29-ի թիվ 1882/2003 (ԵՀ) կանոնակարգով</u>		1	31.10.2003թ.
▼M3	<u>Խորհրդի 2006 թվականի նոյեմբերի 20-ի L 363 2006/105/ԵՀ հրահանգով</u>		368	20.12.2006թ.

Փոփոխված՝

A1	<u>«Ավստրիայի, Շվեդիայի եւ Ֆինլանդիայի անդամակցության մասին» ակտով</u>	C 241	21	29.08.1994թ.
	(փոփոխված՝ Խորհրդի թիվ 95/1/ԵՀ որոշմամբ, L 001 Եվրատոմ, ԵՊԱՀ)		1	..

[A2](#)

Չեխիայի Հանրապետության, Էստոնիայի

L 236

33 23.09.2003թ

Հանրապետության, Կիպրոսի

Հանրապետության, Լատվիայի

Հանրապետության, Լիտվայի

Հանրապետության, Հունգարիայի

Հանրապետության, Մալթայի

Հանրապետության, Լեհաստանի

Հանրապետության, Սլովենիայի

Հանրապետության եւ Սլովակիայի

Հանրապետության անդամակցության

պայմաններին ու Եվրոպական միության

հիմնադրման մասին համաձայնագրերի

փոփոխություններին վերաբերող ակտով

Ուղղված՝

[►C1](#)

[Ուղղվածը՝ ՊՏ L 176, 20.07.1993թ., էջ 29 \(92/43\)](#)

ԽՈՐՀՐԴԻ 1992 թվականի մայիսի 21-ի 92/43/ԵՏՀ ՀՐԱՀԱՆԳ

Բնական միջավայրերի եւ կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության մասին

ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ,

հաշվի առնելով «Եվրոպական տնտեսական համայնքի հիմնադրման մասին» պայմանագիրը եւ, մասնավորապես, դրա 130-րդ հոդվածը,

հաշվի առնելով Հանձնաժողովից ստացված առաջարկը (1),

հաշվի առնելով Եվրոպական պառլամենտի եզրակացությունը (2),

հաշվի առնելով Տնտեսական եւ սոցիալական հարցերով կոմիտեի եզրակացությունը (3),

քանի որ շրջակա միջավայրի որակի պահպանությունը, պաշտպանությունը եւ բարելավումը, այդ թվում՝ բնական միջավայրերի եւ կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանությունը Պայմանագրի 130-րդ հոդվածով սահմանված կարգով Համայնքի կողմից հետապնդող՝ ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող կարելուր նպատակներն են,

քանի որ շրջակա միջավայրի վերաբերյալ Եվրոպական Համայնքի քաղաքականությամբ եւ գործողությունների ծրագրով (1987 թվականից մինչեւ 1992 թվականն ընկած ժամանակահատվածի համար) (4) բնության ու բնական ռեսուրսների պահպանության մասով միջոցներ են նախատեսվում,

քանի որ, թեեւ սույն Հրահանգի հիմնական նպատակը կենսաբազմազանության պահպանությունը խթանելն է, հաշվի առնելով տնտեսական, սոցիալական, մշակութային եւ տարածաշրջանային պահանջները, այնուամենայնիվ, Հրահանգը նպաստում է կայուն զարգացման ընդհանուր նպատակին, եւ քանի որ նշված կենսաբազմազանության պահպանությունը կարող է, որոշ դեպքերում, մարդու գործունեության իրականացում կամ իսկապես խթանում պահանջել,

քանի որ անդամ պետությունների Եվրոպական տարածքում բնական միջավայրերը շարունակում են վատթարանալ եւ կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի տեսակների

մեծ մասը կանգնած է լուրջ սպառնալիքի առջեւ, եւ քանի որ, հաշվի առնելով, որ սպառնալիքի առջեւ կանգնած բնական միջավայրերն ու կենդանական եւ բուսական աշխարհի տեսակները կազմում են Համայնքի բնական ժառանգության մասն ու դրանց նկատմամբ սպառնալիքը հաճախ անդրսահմանային բնույթ է կրում, ապա անհրաժեշտ է Համայնքի մակարդակով դրանց պահպանության ուղղությամբ միջոցներ իրականացնել,

քանի որ, հաշվի առնելով բնական միջավայրի որոշ տեսակներին, ինչպես նաեւ կենդանական ու բուսական աշխարհի որոշ տեսակներին ներկայացվող սպառնալիքը, անհրաժեշտ է դրանք սահմանել որպես առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակներ՝ դրանք պահպանելու համար միջոցների վաղ իրականացումը խթանելու համար,

քանի որ Համայնքի համար հետաքրքրություն ներկայացնող բնական միջավայրերին կամ տեսակներին դրանց համար վերականգնման կամ պահպանման առումով նպաստավոր կարգավիճակ ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ է սահմանել պահպանման ենթակա հատուկ տարածքներ՝ ստեղծելու համար եվրոպական էկոլոգիական փոխկապակցված ցանց՝ սահմանված ժամանակացույցի համաձայն,

քանի որ «Վայրի թռչունների պահպանության մասին» Խորհրդի 1979 թվականի ապրիլի 2-ի թիվ 79/409/ԵՏՀ հրահանգի համաձայն որպես հատուկ պահպանվող տարածքներ սահմանված բոլոր տարածքները, այդ թվում՝ ներկայումս եւ ապագայում այդպիսիք համարվող տարածքները (5) պետք է ներառվեն եվրոպական էկոլոգիական փոխկապակցված ցանցում,

քանի որ նպատակահարմար է յուրաքանչյուր սահմանված տարածքում իրականացնել անհրաժեշտ միջոցներ՝ հաշվի առնելով պահպանության հետապնդվող նպատակները,

քանի որ որպես պահպանման ենթակա հատուկ տարածքներ սահմանվելուն հավակնող տարածքները առաջարկում են անդամ պետությունները, սակայն, քանի որ անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, ընթացակարգ սահմանել, որով բացառիկ դեպքերում հնարավոր կլինի անդամ պետության կողմից չառաջարկված, սակայն Համայնքի կողմից կարելու համարվող՝ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակի կամ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակների կամ պահպանման, կամ գոյատեւման համար,

քանի որ անհրաժեշտ է պատշաճ կերպով գնահատել ցանկացած պլան կամ ծրագիր, որը հավանական է, որ զգալի ներգործություն կունենա այն տարածքի պահպանման

նպատակների վրա, որը սահմանվել է կամ ապագայում կսահմանվի որպես պահպանման ենթակա հատուկ տարածք,

քանի որ ընդունված է, որ Համայնքի համար հետաքրքրություն ներկայացնող եւ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրերի կամ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակների պահպանությունը խթանելու համար նախատեսված միջոցների ընդունումը բոլոր անդամ պետությունների ընդհանուր պարտականությունն է, եւ քանի որ դա կարող է, այնուամենայնիվ, որոշ անդամ պետությունների վրա լրացուցիչ ֆինանսական բեռ դնել՝ հաշվի առնելով մի կողմից ամբողջ Համայնքում նշված միջավայրերի եւ տեսակների անհամամասնական բաշխվածությունը եւ, մյուս կողմից, այն հանգամանքը, որ «աղտոտողը վճարում է» սկզբունքը կարող է միայն բնության պահպանության հատուկ դեպքում սահմանափակ կիրառություն ունենալ,

քանի որ, ուստի, համաձայնեցված է, որ նման բացառիկ դեպքում անհրաժեշտ է նախատեսել Համայնքի համաֆինանսավորման տեսքով ներդրումը Համայնքի որոշումներով մատչելի դարձված ռեսուրսների սահմաններում,

քանի որ հողօգտագործման պլանավորման եւ զարգացման քաղաքականությամբ պետք է խթանվի կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի տեսակների համար մեծ կարեւորություն ներկայացնող լանդշաֆտի առանձնահատկությունները,

քանի որ անհրաժեշտ է համակարգ ստեղծել՝ վերահսկելու համար սույն Հրահանգով կարգավորվող բնական միջավայրերի եւ տեսակների պահպանության կարգավիճակը,

քանի որ պաշտպանության ընդհանուր համակարգի առկայությունն անհրաժեշտ է կենդանական ու բուսական աշխարհի որոշ տեսակների համար՝ լրացնելու 79/409/ԵՏՆ հրահանգը, եւ քանի որ անհրաժեշտ է դրույթ նախատեսել որոշ տեսակների կառավարման համար, եթե դրանց պահպանության կարգավիճակը դա թույլ է տալիս, ինչպես նաեւ նրանց բռնելու կամ սպանելու որոշ միջոցներն արգելելու համար՝ միեւնույն ժամանակ նախատեսելով որոշ պայմաններից շեղումների հնարավորություն,

քանի որ, նպատակ ունենալով ապահովելու սույն Հրահանգի իրականացման դիտանցումը, Հանձնաժողովը պետք է պարբերաբար պատրաստի համապարփակ զեկույց, մասնավորապես, հիմնվելով սույն Հրահանգի համաձայն ընդունված ազգային դրույթների կիրառման վերաբերյալ անդամ պետությունների կողմից ուղարկված տեղեկությունների վրա,

քանի որ գիտական ու տեխնիկական գիտելիքների բարելավումն էական է սույն Հրահանգի իրականացման համար եւ քանի որ, հետեւաբար, նպատակահարմար է խթանել անհրաժեշտ հետազոտական ու գիտական աշխատանքը,

քանի որ տեխնիկական ու գիտական առաջընթացը նշանակում է, որ պետք է հնարավոր լինի փոփոխելու հավելվածները, եւ քանի որ անհրաժեշտ է ընթացակարգ սահմանել, որով Հանձնաժողովը կարող է փոփոխել հավելվածները,

քանի որ անհրաժեշտ է ստեղծել կարգավորող կոմիտե, որը կաջակցի Հանձնաժողովին՝ սույն Հրահանգի իրականացման գործում եւ, մասնավորապես, այն դեպքերում, երբ կայացվում են Համայնքի համաֆինանսավորման վերաբերյալ որոշումները,

քանի որ անհրաժեշտ է լրացուցիչ միջոցներ նախատեսել, որոնցով կկարգավորվի կենդանական ու բուսական աշխարհի որոշ էնդեմիկ տեսակների վերաբնակեցումը եւ ոչ էնդեմիկ տեսակների հնարավոր վերաբնակեցումը,

քանի որ կրթությունը եւ սույն Հրահանգի նպատակների մասով ընդհանուր տեղեկությունների մատչելիությունը կարելի է կրճատել՝ դրա արդյունավետ իրականացումն ապահովելու համար.

ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՍՈՒՅՆ ՀՐԱՀԱՆԳԸ.

Սահմանումները

Հոդված 1

Սույն Հրահանգի նպատակով՝

ա) «պահպանություն» նշանակում է մի շարք միջոցների իրականացում, որն անհրաժեշտ է՝ բնական միջավայրերին եւ կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի պոպուլյացիաներին դրանց համար պահպանման կամ վերականգնման առումով (ե) եւ (i) կետերով սահմանված նպաստավոր կարգավիճակ ապահովելու համար.

բ) «բնական միջավայրեր» նշանակում է աշխարհագրական, աբիոտիկ եւ բիոտիկ առանձնահատկություններով տարբերվող ցամաքային կամ ջրային տարածքներ՝ ամբողջությամբ բնական կամ կիսաբնական.

գ) «Համայնքի համար հեղափոխություն ներկայացնող բնական միջավայրի տեսակներ» նշանակում է բնական միջավայրի այն տեսակները, որոնք, 2-րդ հոդվածում նշված տարածքում՝

i) իրենց բնական տարածքում կանգնած են անհետացման վտանգի առջեւ,

կամ

ii) ունեն փոքր բնական տարածք՝ ռեգրեսիայի ենթարկվելուց հետո կամ, ըստ էության, որոշակի տարածքով սահմանափակված լինելու հետեւանքով,

կամ

▼M3

iii) վառ օրինակներ են՝ արտահայտված հետեւյալ ինը կենսաաշխարհագրական շրջաններից մեկի կամ մեկից ավելի շրջանին բնորոշ առանձնահատկություններով՝ ալպյան, ատլանտյան, սեւծովյան, հյուսիսային, ցամաքային, մակարոնեզյան, միջերկրածովյան, միջդանուբյան եւ տափաստանային:

▼B

Նշված միջավայրի տեսակները թվարկված են կամ կարող են թվարկվել I հավելվածում.

դ) «առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակներ» նշանակում է անհետացման վտանգի առջեւ կանգնած բնական միջավայրի այն տեսակները, որոնք գտնվում են 2-րդ հոդվածում նշված տարածքում, եւ որոնց պահպանության համար Համայնքը հատուկ պատասխանատվություն է կրում՝ հաշվի առնելով 2-րդ հոդվածում նշված տարածքում ընդգրկվող բնական տարածքի չափը: Առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակները I հավելվածում նշվում են աստղիկով (*).

ե) «բնական միջավայրի պահպանման կարգավիճակ» նշանակում է բնական միջավայրի եւ դրան բնորոշ տեսակների վրա ազդող գործողությունների հանրագումար, որը կարող է ազդել դրա՝ երկարաժամկետ բնական տեղաբաշխվածության, կառուցվածքի եւ ֆունկցիաների, ինչպես նաեւ 2-րդ հոդվածում նշված տարածքում դրան բնորոշ տեսակների երկարաժամկետ գոյատեւման վրա:

►C1 Բնական միջավայրի պահպանման կարգավիճակը ◀ համարվում է «նպաստավոր», երբ՝

- դրա բնական տարածքը եւ այդ տարածքում ընդգրկվող արեաները կայուն կամ զարգացող են, եւ
- առկա են դրա երկարատեւ գոյատեւման համար անհրաժեշտ հատուկ կառուցվածք եւ ֆունկցիաներ ու հավանական է, որ առկա կլինեն կանխատեսելի ապագայում, եւ
- դրան բնորոշ տեսակների պահպանման կարգավիճակը նպաստավոր է, ինչպես սահմանված է (i) կետում.

զ) «*տեսակների բնակության միջավայր*» նշանակում է աբիոտիկ եւ բիոտիկ հատուկ գործոններով ձեւավորված միջավայր, որտեղ տեսակն ապրում է իր կենսացիկլի որեւէ փուլում.

է) «*Համայնքի համար հետաքրքրություն ներկայացնող տեսակ*» նշանակում է այն տեսակը, որը, 2-րդ հոդվածում նշված տարածքում՝

i) վտանգված է, բացառությամբ այն տեսակների, որոնց բնական տարածքն այդ վայրում գտնվում է ծայրամասում, եւ որոնք վտանգված կամ խոցելի չեն Արեւմտյան Պալեարկտիկայի շրջանում, կամ

ii) խոցելի է, այսինքն՝ հավանական է, որ մոտ ապագայում կընդգրկվի վտանգված տեսակների կատեգորիայում, եթե պատճառային գործոնները շարունակեն մնալ, կամ

iii) հազվադեպ են, այսինքն՝ մնացել են փոքր պոպուլյացիաներ, որոնք ներկայումս վտանգված կամ խոցելի չեն, սակայն առկա է ռիսկ, որ կվտանգվեն կամ կդառնան խոցելի: Տեսակները գտնվում են սահմանափակ աշխարհագրական տարածքներում կամ հազվադեպ են հանդիպում ավելի լայն տարածքներում, կամ

iv) էնդեմիկ են եւ պահանջում են հատուկ ուշադրություն՝ պայմանավորված իրենց բնակության միջավայրի հատուկ բնույթով եւ (կամ) բնական միջավայրի վրա՝ դրանց օգտագործման պոտենցիալ ազդեցությամբ եւ (կամ) դրանց պահպանման կարգավիճակի վրա՝ դրանց օգտագործման պոտենցիալ ազդեցությամբ:

Նման տեսակները թվարկված են կամ կարող են թվարկվել II եւ (կամ) IV կամ V հավելվածներում.

ը) «*առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակ*» նշանակում է (է) (i) կետում նշված տեսակները, որոնց պահպանման համար Համայնքը հատուկ պատասխանատվություն է

կրում՝ հաշվի առնելով դրանց բնական տարածքի չափը, որն ընկնում է 2-րդ հոդվածում նշված տարածքի մեջ: Նշված *առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակը* I հավելվածում նշվում է աստղիկով (*).

թ) «*տեսակի պահպանման կարգավիճակ*» նշանակում է համապատասխան տեսակների առնչությամբ իրականացվող գործողությունների հանրագումար, որը կարող է ազդել 2-րդ հոդվածում նշված տարածքում դրա պոպուլյացիայի երկարաժամկետ բաշխվածության եւ քանակի վրա:

Տեսակի *պահպանման կարգավիճակը* համարվում է «նպաստավոր» եթե՝

- համապատասխան տեսակի պոպուլյացիայի դինամիկայի վերաբերյալ տվյալները ցույց են տալիս, որ այդ տեսակը երկարատեւ ժամկետով պահպանվում է որպես իր բնակության միջավայրերի կենսունակ բաղադրիչներ.
- տեսակի բնական տարածքը ոչ նվազում է, ոչ էլ հավանականություն կա, որ կնվազի կանխատեսելի ապագայում, եւ
- երկարատեւ ժամկետով դրա պոպուլյացիան պահպանելու համար գոյություն ունի եւ հավանական է, որ գոյություն կունենա բավականին խոշոր բնական միջավայր.

ժ) «*տարածք*» նշանակում է աշխարհագրորեն սահմանված տարածք, որի սահմանները հստակ նշված են.

ժա) «*Համայնքի համար կարելոթություն ներկայացնող տարածք*» նշանակում է այն տարածքը, որը կենսաաշխարհագրական շրջանում կամ այն շրջաններում ►C1, որին այն պատկանում է, ◀ զգալիորեն նպաստում է I հավելվածում նշված բնական միջավայրի տեսակին կամ II հավելվածում նշված տեսակներին դրանց համար վերականգնման կամ պահպանման առումով նպաստավոր կարգավիճակ ապահովելուն, ինչպես նաեւ կարող է նաեւ զգալիորեն նպաստել 3-րդ հոդվածում նշված Նատուրա 2000-ի տարածքների էկոհամակարգերի փոխկապակցվածությանը եւ (կամ) զգալիորեն նպաստում է կենսաաշխարհագրական շրջանում կամ համապատասխան շրջաններում կենսաբազմազանության պահպանմանը:

Մեծ տարածքներում կենսամիջավայր ունեցող կենդանական տեսակների դեպքում Համայնքի համար կարելոթություն ներկայացնող տարածքները պետք է համապատասխանեն նշված տեսակների բնական տարածքում այն կենսամիջավայրերին,

որտեղ առկա են նրանց կյանքի եւ վերարտադրության համար կենսական ֆիզիկական կամ կենսաբանական գործոններ.

ժբ) «պահպանման ենթակա հաշուկ տարածք» նշանակում է նորմատիվ, վարչական եւ (կամ) պայմանագրային ակտով անդամ պետությունների կողմից սահմանված՝ Համայնքի համար կարելորություն ներկայացնող տարածք, որտեղ կիրառվում են անհրաժեշտ պահպանման միջոցներ՝ այն բնական միջավայրերին եւ (կամ) տեսակներին դրանց համար վերականգնման կամ պահպանման առումով նպաստավոր կարգավիճակ ապահովելու նպատակով, որոնց հետ կապված, սահմանվել է տարածքը.

ժգ) «նմուշներ» նշանակում է IV եւ V հավելվածներում նշված տեսակներից ցանկացած կենդանի կամ բույս՝ կենդանի կամ մահացած, դրանց որեւէ մասը կամ ածանցյալը, ինչպես նաեւ ցանկացած այլ ապրանք, որին կից փաստաթղթից, փաթեթավորումից կամ նշանից, կամ պիտակից, կամ ցանկացած այլ հանգամանքներից պարզ է դառնում, որ այն այդ տեսակներին պատկանող կենդանիների կամ բույսերի մի մասը կամ ածանցյալն է.

ժդ) «կոմիտե» նշանակում է 20–րդ հոդվածին համապատասխան ստեղծված կոմիտե:

Հոդված 2

1. Սույն Հրահանգի նպատակը Պայմանագրի կողմ հանդիսացող անդամ պետությունների եվրոպական տարածքում բնական միջավայրերի եւ կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության միջոցով կենսաբազմազանության ապահովմանը նպաստելն է:

2. Սույն Հրահանգի համաձայն ձեռնարկված միջոցները նախատեսված են Համայնքի համար հետաքրքրություն ներկայացնող բնական միջավայրերին եւ կենդանական ու բուսական աշխարհի տեսակներին դրանց համար վերականգնման կամ պահպանման առումով նպաստավոր կարգավիճակ ապահովելու համար:

3. Սույն Հրահանգի համաձայն ձեռնարկված միջոցների դեպքում անհրաժեշտ է հաշվի առնել տնտեսական, սոցիալական եւ մշակութային պահանջները, ինչպես նաեւ տարածաշրջանային ու տեղական առանձնահատկությունները:

**Բնական միջավայրերի եւ կենդանական ու բուսական աշխարհի տեսակների
բնակության միջավայրերի պահպանությունը**

Հոդված 3

1. Անհրաժեշտ է Նատուրա 2000-ի ներքո ստեղծել պահպանման ենթակա հատուկ տարածքների եվրոպական էկոլոգիական փոխկապակցված ցանց: Առաջին հավելվածում նշված բնական միջավայրի տեսակները, ինչպես նաեւ երկրորդ հավելվածում նշված տեսակների բնակության միջավայրերը ներառող տարածքներից կազմված այս ցանցը հնարավորություն կտա համապատասխան բնական միջավայրերին կամ տեսակներին իրենց բնական տարածքում դրանց համար վերականգնման կամ պահպանման առումով ապահովելու նպաստավոր կարգավիճակ:

Նատուրա 2000-ի ցանցում պետք է ընդգրկվեն թիվ 79/409/ԵՏՀ հրահանգի համաձայն անդամ պետությունների կողմից սահմանված՝ հատուկ պահպանվող տարածքները:

2. Յուրաքանչյուր անդամ պետություն պետք է նպաստի Նատուրա 2000 ցանցի ստեղծմանն այն չափով, որքան առկա են իր տարածքում 1-ին պարբերության մեջ նշված բնական միջավայրի տեսակները եւ տեսակների բնակության միջավայրերը: Այս նպատակով յուրաքանչյուր անդամ պետություն պետք է, 4-րդ հոդվածին համապատասխան, սահմանի տարածքներ՝ որպես պահպանման ենթակա հատուկ տարածքներ՝ հաշվի առնելով 1-ին պարբերության մեջ նշված նպատակները:

3. Անդամ պետությունները, հարկ եղած դեպքում, պետք է ջանք գործադրեն՝ բարելավելու Նատուրա 2000-ի մեջ ընդգրկված տարածքների էկոհամակարգերի փոխկապակցվածությունը՝ պահպանելով եւ, հարկ եղած դեպքում, զարգացնելով 10-րդ հոդվածում նշված՝ կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի տեսակների համար մեծ կարեւորություն ներկայացնող լանդշաֆտի առանձնահատկությունները:

Հոդված 4

1. Երրորդ հավելվածով սահմանված չափորոշիչների (1-ին փուլ) եւ համապատասխան գիտական տեղեկությունների հիման վրա յուրաքանչյուր անդամ պետություն պետք է առաջարկի տարածքների ցանկ եւ նշի I հավելվածի՝ իր տարածքի համար էնդեմիկ համարվող այն բնական միջավայրի տեսակները եւ II հավելվածի այն տեսակները, որոնք ներառված են այդ տարածքներում: Մեծ տարածքներում կենսամիջավայր ունեցող

կենդանական աշխարհի տեսակների տարածքները պետք է համապատասխանեն նշված տեսակների կենսամիջավայրերի տարածքներին, որտեղ առկա են նրանց կյանքի եւ վերարտադրության համար կենսական նշանակություն ունեցող ֆիզիկական կամ կենսաբանական գործոններ: Մեծ տարածքներում կենսամիջավայր ունեցող ջրային օրգանիզմների դեպքում նշված տարածքները կառաջարկվեն միայն այն դեպքում, եթե առկա լինի նրանց կյանքի եւ վերարտադրության համար կենսական նշանակություն ունեցող ֆիզիկական կամ կենսաբանական գործոններով աչքի ընկնող՝ հստակ սահմանվելի տարածք: Անդամ պետությունները հարկ եղած դեպքում պետք է առաջարկեն ցանկում փոփոխություններ կատարել 11-րդ հոդվածում նշված վերահսկողության արդյունքների համաձայն:

Ցանկը պետք է փոխանցվի Հանձնաժողովին սույն Հրահանգի մասին ծանուցելուց հետո երեք տարվա ընթացքում՝ տեղեկություններ ներկայացնելով յուրաքանչյուր տարածքի մասին: Հանձնաժողովի կողմից սահմանված ձեւաչափով, 21-րդ հոդվածով սահմանված ընթացակարգին համապատասխան, նշված տեղեկությունների մեջ պետք է ընդգրկվեն տարածքի քարտեզը, դրա անվանումը, տեղը, չափը եւ III հավելվածում (1-ին փուլ) նշված չափորոշիչների կիրառման արդյունքում կուտակված տվյալները (1-ին փուլ):

2. III հավելվածով սահմանված չափորոշիչների (2-րդ փուլ) հիման վրա եւ 1 (գ) (iii) հոդվածում նշված ինը կենսաաշխարհագրական շրջաններից յուրաքանչյուրի ►M3 եւ 2 (1) հոդվածում նշված ամբողջ տարածքի շրջանակում Հանձնաժողովը, յուրաքանչյուր անդամ պետության համաձայնությամբ, պետք է անդամ պետությունների ցանկի հիման վրա մշակի Համայնքի համար կարելություն ներկայացնող տարածքների ցանկի նախնական տարբերակը՝ նշելով ►C1 այն տարածքները, որոնք ներառում են առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի մեկ կամ ավելի տեսակները կամ կենդանական ու բուսական աշխարհի առաջնահերթ նշանակություն ունեցող մեկ կամ ավելի տեսակները:

Անդամ պետությունները, որոնց տարածքները, ներառելով առաջնահերթ նշանակություն ունեցող մեկ կամ մեկից ավելի բնական միջավայրի տեսակներ եւ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակներ, կազմում են իրենց ազգային տարածքի 5 տոկոսը, կարող են, Հանձնաժողովի հետ համաձայնությամբ, պահանջել առավել ճկուն կերպով կիրառել III հավելվածում նշված չափորոշիչները (2-րդ փուլ) իրենց տարածքում գտնվող եւ Համայնքի համար կարելություն ներկայացնող բոլոր տարածքների ընտրության նկատմամբ:

Որպես Համայնքի համար կարելիություն ներկայացնող տարածքներ ընտրված տարածքների ցանկը, միեւնույն ժամանակ նշելով առաջնահերթ նշանակություն ունեցող մեկ կամ մեկից ավելի բնական միջավայրի տեսակներ եւ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակներ ներառող տարածքները, պետք է ընդունվի Հանձնաժողովի կողմից՝ 21-րդ հոդվածով սահմանված ընթացակարգին համապատասխան:

3.2-րդ պարբերության մեջ նշված ցանկը պետք է սահմանվի սույն Հրահանգի մասին ծանուցելուց հետո վեց տարվա ընթացքում:

4. Եթե Համայնքի համար կարելիություն ներկայացնող տարածքն ընդունվել է 2-րդ պարբերության մեջ նշված ընթացակարգին համապատասխան, ապա համապատասխան անդամ պետությունը պետք է, հնարավորինս շուտ եւ ամենաուշը վեց տարվա ընթացքում, սահմանի տվյալ տարածքը որպես պահպանման ենթակա հատուկ տարածք՝ սահմանելով առաջնահերթությունները՝ I հավելվածում նշված բնական միջավայրի տեսակներին կամ II հավելվածով սահմանված տեսակներին դրանց համար պահպանման կամ վերականգնման առումով նպաստավոր կարգավիճակ ապահովելու, ինչպես նաեւ Նատուրա 2000-ի մեջ ընդգրկված տարածքների էկոհամակարգերի փոխկապակցվածության գործում տարածքների կարելիության եւ դեգրադացման կամ ոչնչացման սպառնալիքի լույսի ներքո, որի առջեւ կանգնած են տարածքները:

5. Երբ տարածքը ներառվում է 2-րդ պարբերության 3-րդ ենթապարբերության մեջ նշված ցանկում, ապա դրա նկատմամբ կիրառվում է 6 (2), (3) եւ (4) հոդվածը:

Հոդված 5

1. Բացառիկ դեպքերում, երբ Հանձնաժողովը համարում է, որ 4(1) հոդվածում նշված ազգային ցանկում չի նշվել առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակը կամ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակը ներառող տարածքը, որը, համապատասխան եւ հուսալի գիտական տեղեկությունների հիման վրա, նա համարում է կարելիոր տվյալ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակի պահպանության կամ տվյալ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակի գոյատեւման համար, ապա տվյալ անդամ պետության եւ Հանձնաժողովի միջեւ սկսվում է երկկողմ խորհրդակցություն՝ համեմատելու համար յուրաքանչյուրի կողմից կիրառվող գիտական տվյալները:

2. Եթե, խորհրդակցության վեց ամիսը չգերազանցող ժամկետի ավարտին վեճը չի լուծվում, ապա Հանձնաժողովը Խորհուրդ առաջարկ է ներկայացնում՝ կապված տարածքի ընտրության հետ՝ որպես Համայնքի համար կարելություն ներկայացնող տարածք:

3. Խորհուրդը, գործելով միաձայն, որոշում է կայացնում իրեն դիմելուց հետո երեք ամսվա ընթացքում:

4. Խորհրդակցության ժամկետի ընթացքում եւ մինչեւ Խորհրդի կողմից որոշում կայացնելը, համապատասխան տարածքի նկատմամբ կիրառվում է 6(2) հոդվածը:

Հոդված 6

1. Պահպանման ենթակա հատուկ տարածքների համար անդամ պետությունները պետք է սահմանեն պահպանման անհրաժեշտ միջոցներ, որոնք, հարկ եղած դեպքում, ներառում են տարածքների համար հատկապես նախատեսված համապատասխան կառավարման պլաններ, կամ որոնք ներառված են զարգացման այլ պլանների մեջ, ինչպես նաեւ պետք է սահմանեն նորմատիվ, վարչական կամ պայմանագրային համապատասխան միջոցներ, որոնք համապատասխանում են տվյալ տարածքում առկա՝ I հավելվածում նշված բնական միջավայրի տեսակների եւ II հավելվածում նշված տեսակների էկոլոգիական պահանջներին:

2. Անդամ պետությունները պետք է ձեռնարկեն համապատասխան քայլեր՝ խուսափելու պահպանման ենթակա հատուկ տարածքներում բնական միջավայրերի եւ տեսակների բնակության միջավայրերի վատթարացումից, ինչպես նաեւ այն տեսակներին անհանգստություն պատճառելուց, որոնց համար սահմանվել են տարածքները, եթե նրանց անհանգստություն պատճառելը կարող է զգալի լինել՝ պայմանավորված սույն Հրահանգի նպատակներով:

3. Տարածքի կառավարման հետ ուղղակիորեն չառնչվող կամ դրա համար անհրաժեշտ չհամարվող ցանկացած պլան կամ ծրագիր, որը հավանական է, որ ազդեցություն կունենա տարածքի վրա կամ առանձին կամ այլ պլանների ու ծրագրերի հետ միասին, պետք է ենթարկվի համապատասխան գնահատման՝ կապված տարածքի վրա ունեցող դրա հետեւանքների հետ՝ հաշվի առնելով տարածքի պահպանման նպատակները: Տարածքի վրա թողած հետեւանքների գնահատման եզրակացությունների հիման վրա եւ պահպանելով 4-րդ պարբերության դրույթները՝ իրավասու ազգային մարմինները պետք է

համաձայնեն պլանի կամ ծրագրի հետ միայն այն բանից հետո, երբ համոզվեն, որ այն բացասաբար չի անդրադառնա համապատասխան տարածքի ամբողջականության վրա եւ, հարկ եղած դեպքում, եթե ստանան լայն հասարակության կարծիքը:

4. Եթե հանրային գերակա շահ ճանաչելու, այդ թվում՝ սոցիալական կամ տնտեսական բնույթի պատճառների հիմքով որոշվի, որ պլանը կամ ծրագիրը պետք է, այնուամենայնիվ, իրականացվի, չնայած այն հանգամանքին, որ դրանք կարող են բացասական հետեւանքներ ունենալ տարածքի վրա, ապա անդամ պետությունները պետք է ձեռնարկեն բոլոր փոխհատուցման միջոցները, որոնք անհրաժեշտ են՝ ապահովելու համար Նատուրա 2000-ի մեջ ընդգրկված տարածքների էկոհամակարգերի ընդհանուր փոխկապակցվածության պաշտպանությունը: Այն Հանձնաժողովին տեղեկացնում է ընդունված փոխհատուցման միջոցների մասին:

Եթե համապատասխան տարածքում ընդգրկվում են առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակ եւ (կամ) առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակ, միակ դիտարկումները, որոնք կարող են լինել, մարդու առողջության կամ հանրային անվտանգության, շրջակա միջավայրի համար առաջնային կարեւորություն ունեցող օգտակար հետեւանքների կամ, Հանձնաժողովի եզրակացությունն ստանալուց հետո, հանրային գերակա շահ ճանաչվելու հիմքի հետ կապված դիտարկումներն են:

Հոդված 7

Սույն Հրահանգի 6(2), (3) եւ (4) հոդվածից բխող պարտավորությունները փոխարինում են 79/409/ԵՀՏ հրահանգի 4(4) հոդվածի առաջին նախադասությունից բխող ցանկացած պարտավորությանը՝ ստանձնված դրա 4 (1) հոդվածի համաձայն դասակարգված կամ 4 (2) հոդվածով ճանաչված տարածքների մասով՝ սկսած սույն Հրահանգի իրականացման ամսաթվից կամ 79/409/ԵՀՏ հրահանգի համաձայն անդամ պետությունների կողմից դասակարգման կամ ճանաչման ամսաթվից, եթե վերջին ամսաթիվն ավելի ուշ է:

Հոդված 8

1. Անդամ պետությունները հարկ եղած դեպքում պետք է, որպես պահպանման ենթակա հատուկ տարածքներ սահմանվելուն հավակնող ու առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակները եւ (կամ) առաջնահերթ նշանակություն ունեցող

տեսակները ներառող տարածքների մասին իրենց առաջարկներին զուգահեռ, Հանձնաժողով ուղարկեն իրենց նախահաշիվները՝ Համայնքի համաֆինանսավորում ստանալու համար, որը նրանք անհրաժեշտ են համարում՝ 6 (1) հոդվածի համաձայն իրենց պարտավորությունները կատարելու համար:

2. Հանձնաժողովը, համապատասխան անդամ պետություններից յուրաքանչյուրի համաձայնությամբ, պետք է սահմանի Համայնքի համար կարելիություն ներկայացնող եւ համաֆինանսավորում պահանջող տարածքների նկատմամբ կիրառելիք այն միջոցները, որոնք էական են՝ համապատասխան տարածքում առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակներին եւ տվյալ տարածքում առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակներին դրանց պահպանության կամ վերահաստատման առումով նպաստավոր կարգավիճակ ապահովելու համար, ինչպես նաեւ պետք է սահմանի նշված միջոցներից բխող ընդհանուր ծախսերը:

3. Հանձնաժողովը, համապատասխան անդամ պետությունների համաձայնությամբ, պետք է գնահատի 2-րդ պարբերության մեջ նշված միջոցների իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսավորման՝ ներառյալ համաֆինանսավորման չափը՝ հաշվի առնելով, ի թիվս այլոց, առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակների եւ (կամ) առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակների՝ անդամ պետության տարածքում կենտրոնացվածությունը եւ անհրաժեշտ միջոցների իրականացումից բխող հարաբերական բեռը:

4. Երկրորդ եւ երրորդ պարբերությունների մեջ նշված գնահատման համաձայն՝ Հանձնաժողովը պետք է ընդունի, հաշվի առնելով Համայնքի համապատասխան փաստաթղթերի համաձայն ֆինանսավորման առկա աղբյուրները եւ 21-րդ հոդվածով սահմանված ընթացակարգի համաձայն, համաֆինանսավորում պահանջող միջոցների իրականացման համար անհրաժեշտ առաջնահերթ գործողությունների շրջանակը, երբ տարածքը, 4 (4) հոդվածի համաձայն, սահմանվել է որպես պահպանման ենթակա հատուկ տարածք:

5. Բավարար ռեսուրսների բացակայության պատճառով գործողությունների շրջանակում չընդգրկված միջոցների, ինչպես նաեւ նշված գործողությունների շրջանակում ընդգրկված, սակայն անհրաժեշտ համաֆինանսավորում կամ միայն մասամբ համաֆինանսավորում ստացած միջոցների հարցը պետք է կրկին քննարկվի՝ 21-րդ հոդվածով սահմանված ընթացակարգին համապատասխան, գործողությունների ծրագիրը երկու տարուց հետո

վերանայելու ժամանակ եւ կարող է, միեւնոյն ժամանակ, հետաձգվել մինչեւ անդամ պետությունների կողմից նշված վերանայման իրականացումը: Վերանայման ժամանակ հաշվի է առնվում, հարկ եղած դեպքում, համապատասխան տարածքի նոր վիճակը:

6. Այն տարածքներում, որտեղ համաֆինանսավորում պահանջող միջոցների իրականացումը հետաձգվում է, անդամ պետությունները չպետք է ձեռնարկեն ցանկացած նոր միջոց, որը հավանական է, որ կհանգեցնի նշված տարածքների վատթարացմանը:

Հոդված 9

Հանձնաժողովը, գործելով 21-րդ հոդվածով սահմանված ընթացակարգին համապատասխան, պետք է պարբերաբար վերանայի, թե արդյոք Նատուրա 2000-ը նպաստում է 2-րդ եւ 3-րդ հոդվածով սահմանված նպատակների իրագործմանը: Այս համատեքստում պահպանման ենթակա հատուկ տարածքը կարող է հանվել առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տարածքների ցանկից, եթե 11-րդ հոդվածով նախատեսված վերահսկողության արդյունքում արձանագրված բնական զարգացումները դա թույլ են տալիս:

Հոդված 10

Անդամ պետությունները պետք է ջանան, անհրաժեշտ համարելու դեպքում, իրենց հողօգտագործման պլանավորման եւ զարգացման քաղաքականությամբ ու, մասնավորապես, Նատուրա 2000-ում ընդգրկված տարածքների էկոհամակարգերի փոխկապակցվածությունը բարելավելու նպատակով, խթանել կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի տեսակների համար մեծ կարեւորություն ունեցող լանդշաֆտի առանձնահատկությունների կառավարումը:

Նշված առանձնահատկություններն այն առանձնահատկություններն են, որոնք իրենց գծային եւ շարունակական կառուցվածքի (ինչպես օրինակ՝ գետերն իրենց ափերով կամ դաշտի սահմանները նշելու ավանդական համակարգերը) կամ անցման քարի (ինչպես, օրինակ՝ լճակները կամ փոքր անտառները) գործառույթի հիման վրա, կարեւոր են վայրի տեսակների միգրացիայի, տարածման եւ գենետիկական տեղեկատվության փոխանակման համար:

Հոդված 11

Անդամ պետությունները պետք է իրականացնեն 2-րդ հոդվածում նշված՝ բնական միջավայրերի եւ տեսակների պահպանության կարգավիճակի վերահսկողություն՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակների եւ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակների վրա:

Տեսակների պաշտպանությունը

Հոդված 12

1. Անդամ պետությունները պետք է ձեռնարկեն անհրաժեշտ միջոցներ՝ ստեղծելու համար IV (ա) հավելվածում նշված կենդանական աշխարհի տեսակների խիստ պաշտպանության համակարգ՝ իրենց բնական տարածքում՝ արգելելով՝

ա) վայրի բնությունից նշված տեսակների նմուշները միտումնավոր բռնելու կամ սպանելու բոլոր ձեւերը.

բ) նշված տեսակներին միտումնավոր անհանգստություն պատճառելը, հատկապես բազմացման, աճեցման եւ ծմեռային քնի ու միգրացիայի շրջանում.

գ) ձվերը միտումնավոր ոչնչացնելը կամ դրանք վայրի բնությունից հավաքելը.

դ) բազմացման կամ հանգստի տեղանքներին միտումնավոր վնաս հասցնելը կամ դրանք ավերելը:

2. Նշված տեսակների դեպքում անդամ պետությունները պետք է արգելեն վայրի բնությունից վերցված նմուշների պահումը, տեղափոխումը եւ վաճառքը կամ փոխանակումը, ինչպես նաեւ վաճառքի կամ փոխանակման համար դրանք առաջարկելը, բացառությամբ այն նմուշների, որոնք, նախքան սույն Հրահանգի իրականացումը, վերցվել են օրենքով սահմանված կարգով:

3. 1 (ա) եւ (բ) եւ 2-րդ պարբերության մեջ նշված արգելքը պետք է կիրառվի սույն Հոդվածով կարգավորվող կենդանիների կյանքի բոլոր փուլերի ընթացքում:

4. Անդամ պետությունները պետք է ստեղծեն IV (ա) հավելվածում նշված կենդանական աշխարհի տեսակներին պատահական բռնելը կամ սպանելը դիտանցելու համակարգ: Հավաքված տեղեկությունների հիման վրա անդամ պետությունները պետք է հետազայում

հետազոտություն կատարեն կամ պահպանությանն ուղղված միջոցներ ձեռնարկեն՝ կանխելու համար պատահական բռնելու կամ սպանելու հետեանքով պատճառված զգալի բացասական ազդեցությունը համապատասխան տեսակների վրա:

Հոդված 13

1. Անդամ պետությունները պետք է անհրաժեշտ միջոցներ ձեռնարկեն՝ ստեղծելու համար IV (բ) հավելվածում նշված բուսական աշխարհի տեսակների խիստ պաշտպանության համակարգ իրենց բնական տարածքում՝ արգելելով՝

ա) նշված բույսերը դիտավորությամբ պոկելը, հավաքելը, կտրելը կամ արմատախիլ անելը, կամ վայրի բնության մեջ իրենց բնական տարածքում ոչնչացնելը.

բ) վայրի բնությունից վերցված տեսակների նմուշները պահելը, տեղափոխելը եւ վաճառքը կամ փոխանակումը, ինչպես նաեւ վաճառքի կամ փոխանակման համար դրանք առաջարկելը, բացառությամբ այն նմուշների, որոնք, նախքան սույն Հրահանգի իրականացումը, վերցվել են օրենքով սահմանված կարգով:

2. 1 (ա) եւ (բ) պարբերության մեջ նշված արգելքը պետք է կիրառվի սույն Հոդվածով կարգավորվող բույսերի կենսացիկլի բոլոր փուլերի ընթացքում:

Հոդված 14

1. Եթե անդամ պետությունները 11-րդ հոդվածով նախատեսված վերահսկողության համաձայն հարկ են համարում, ապա նրանք պետք է միջոցներ ձեռնարկեն՝ ապահովելու համար, որ վայրի բնությունից՝ V հավելվածում նշված կենդանական եւ բուսական աշխարհի վայրի տեսակներից նմուշները վերցնելը, ինչպես նաեւ դրանց օգտագործումը, համահունչ լինեն դրանց պահպանման առումով նպաստավոր կարգավիճակ ապահովելու հետ:

2. Եթե անհրաժեշտություն է առաջանում իրականացնել նշված միջոցները, ապա անհրաժեշտ է նաեւ շարունակել 11-րդ հոդվածով նախատեսված վերահսկողության իրականացումը: Նշված միջոցները կարող են, մասնավորապես, ներառել նաեւ՝

– կանոնակարգեր՝ կապված որոշ օբյեկտների մատչելիության հետ.

– վայրի բնությունից նմուշների վերցման եւ որոշ պոպուլյացիաների օգտագործման ժամանակավոր կամ տեղական արգելք.

- նմուշների վերցման ժամկետների եւ (կամ) մեթոդների կարգավորումը.
- նմուշների վերցման ժամանակ որսի եւ ձկնորսության կանոնների կիրառումը, որոնք հաշվի են առնում նշված պոպուլյացիաների պահպանումը.
- նմուշներ վերցնելու համար լիցենզիաների ստացման համակարգի ստեղծում կամ չափաքանակների սահմանում.
- նմուշները գնելու, վաճառելու, վաճառքի համար առաջարկելու, վաճառքի համար պահելու կամ վաճառքի համար տեղափոխելու կանոնակարգերը.
- կենդանական տեսակների՝ անազատ պայմաններում բուծումը, ինչպես նաեւ բուսական տեսակների արհեստականորեն աճեցումը խիստ հսկողության պայմաններում՝ նպատակ ունենալով կրճատելու վայրի նմուշներ վերցնելը.
- ընդունված միջոցների ազդեցության գնահատումը:

Հոդված 15

V (ա) հավելվածում նշված կենդանական աշխարհի վայրի տեսակներ բռնելու կամ սպանելու դեպքերում, ինչպես նաեւ այն դեպքերում, երբ 16-րդ հոդվածին համապատասխան, շեղումներ են կիրառվում IV (ա) հավելվածում նշված տեսակները վերցնելու, բռնելու կամ սպանելու նկատմամբ, ապա անդամ պետությունները պետք է արգելեն ինչպես բոլոր այն խտրական միջոցների կիրառումը, որոնք կարող են հանգեցնել նշված տեսակների պոպուլյացիաների վերացմանը կամ դրանց լուրջ անհանգստացնելուն, այնպես էլ՝

ա) VI (ա) հավելվածում նշված՝ բռնելու եւ սպանելու միջոցների կիրառումը.

բ) VI (բ) հավելվածում նշված՝ տրանսպորտային միջոցներից բռնելու եւ սպանելու ցանկացած ձեւ:

Հոդված 16

1. Եթե բավարար այլընտրանքային այլ տարբերակ չկա եւ շեղումը չի վնասի համապատասխան տեսակների պոպուլյացիաներին իրենց բնական տարածքում դրանց պահպանության առումով նպաստավոր կարգավիճակ ապահովելուն, ապա անդամ պետությունները կարող են շեղում կատարել 12, 13, 14 եւ 15 (ա) ու (բ) հոդվածների դրույթներից՝

ա) ելնելով կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի տեսակների պաշտպանության եւ բնական միջավայրերի պահպանության շահերից.

բ) մշակաբույսերին, անասուններին, անտառներին, ձկնաբուծարաններին եւ ջրին ու մյուս տեսակների օբյեկտներին սպառնացող լուրջ վտանգը կանխելու համար.

գ) ելնելով հանրային առողջության եւ անվտանգության շահերից կամ հանրային գերակա շահ ճանաչելու հիմքերից, այդ թվում՝ սոցիալական կամ տնտեսական բնույթի պատճառներից ու շրջակա միջավայրի համար առաջնային կարեւորություն ունեցող օգտակար հետեւանքներից.

դ) հետազոտության եւ կրթության, նշված տեսակների պոպուլյացիայի թվակազմի վերականգնման եւ վերաբնակեցման ու այդ նպատակներով բուծման, այդ թվում՝ բույսերի արհեստականորեն աճեցման համար.

ե) խստորեն վերահսկվող պայմաններում եւ ընտրություն կատարելու սկզբունքով եւ սահմանափակ չափով իրավասու ազգային մարմինների կողմից սահմանված սահմանափակ քանակով IV հավելվածում նշված տեսակների որոշ նմուշներ վերցնելը, պահելը թույլատրելու համար:

2. Անդամ պետությունները պետք է, յուրաքանչյուր երկու տարին մեկ, Կոմիտեի կողմից սահմանված ձեւաչափին համապատասխան, Հանձնաժողով զեկույց ներկայացնեն 1-ին պարբերության համաձայն կիրառվող շեղումների մասին: Հանձնաժողովը պետք է ներկայացնի իր կարծիքը նշված շեղումների վերաբերյալ զեկույցն ստանալուց հետո առավելագույնը 12 ամսվա ընթացքում եւ հաշվետվություն ներկայացնի Կոմիտե:

3. Զեկույցում պետք է նշվեն՝

ա) այն տեսակները, որոնց մասով կիրառվում են շեղումները եւ շեղումներ կատարելու պատճառները՝ ներառյալ ռիսկի բնույթը, ինչպես նաեւ, հարկ եղած դեպքում, մերժված այլընտրանքային տարբերակները եւ օգտագործված գիտական տվյալները.

բ) կենդանական տեսակներին բռնելու կամ սպանելու համար թույլատրվող միջոցները, գործիքները կամ մեթոդները եւ դրանց օգտագործման պատճառները.

գ) այն հանգամանքները, թե երբ եւ որտեղ են շնորհվել շեղումները.

դ) այն մարմինը, որն իրավասու է հայտարարելու եւ ստուգելու, թե անհրաժեշտ որ պայմաններն են բավարարվել եւ որոշել կիրառվելիք միջոցները, գործիքները կամ

մեթոդները, դրանց օգտագործման սահմանները եւ օգտագործող գործակալությունները եւ այն անձանց, ովքեր ►[CI](#) կարող են կատարել այդ ◀առաջադրանքը.

ե) կիրառված վերահսկիչ միջոցները եւ ստացված արդյունքները:

Տեղեկատվությունը

Հոդված 17

1. 23(1) հոդվածով սահմանված ամսաթվի ավարտից հետո յուրաքանչյուր վեց տարին մեկ անգամ անդամ պետությունները սույն Հրահանգի համաձայն ձեռնարկված միջոցների իրականացման մասին զեկույց պետք է կազմեն: Նշված զեկույցում պետք է, մասնավորապես, ներառվեն 6 (1) հոդվածում նշված պահպանման միջոցների, ինչպես նաեւ ձեռնարկված միջոցների՝ I հավելվածում նշված բնական միջավայրի տեսակների եւ II հավելվածում նշված տեսակների պահպանման կարգավիճակի վրա ունեցած ազդեցության գնահատման ու 11-րդ հոդվածում նշված վերահսկողության հիմնական արդյունքների մասին տեղեկություններ: Կոմիտեի կողմից սահմանված ձեռնարկի համաձայն պատրաստված զեկույցը պետք է ներկայացվի Հանձնաժողով եւ մատչելի դարձվի հանրությանը:

2. Հանձնաժողովը պետք է 1-ին պարբերության մեջ նշված զեկույցների հիման վրա պատրաստի համապարփակ զեկույց: Զեկույցում պետք է ներառվեն արձանագրված առաջընթացի եւ, մասնավորապես, 3-րդ հոդվածում նշված նպատակների իրագործման հարցում Նատուրա 2000-ի ունեցած ներդրման համապատասխան գնահատման արդյունքները: Զեկույցի՝ անդամ պետության կողմից տրամադրված տեղեկությունները ներառող մասի նախնական տարբերակը պետք է ներկայացվի համապատասխան անդամ պետություն՝ ստուգման նպատակով: Կոմիտեին տրամադրելուց հետո Հանձնաժողովը պետք է հրապարակի զեկույցի վերջնական տարբերակը 1-ին պարբերության մեջ նշված զեկույցներն ստանալուց հետո ոչ ուշ, քան երկու տարվա ընթացքում եւ պետք է ներկայացնի անդամ պետություններ, Եվրոպական պառլամենտ, Խորհուրդ ու Եվրոպական եւ սոցիալական հարցերով կոմիտե:

3. Անդամ պետությունները կարող են նշել սույն Հրահանգով սահմանված տարածքները կոմիտեի կողմից այդ նպատակի համար նախատեսված՝ Համայնքի ծանուցումների միջոցով:

Հետազոտությունը

Հոդված 18

1. Անդամ պետությունները եւ Հանձնաժողովը պետք է խթանեն անհրաժեշտ հետազոտական ու գիտական աշխատանքների իրականացումը՝ հաշվի առնելով 2-րդ հոդվածով սահմանված նպատակները եւ 11-րդ հոդվածում նշված պարտավորությունը: Նրանք պետք է տեղեկություններ փոխանակեն՝ պատշաճ կերպով համակարգելու համար անդամ պետության եւ Համայնքի մակարդակով իրականացվող հետազոտական աշխատանքները:

2. Հատուկ ուշադրություն պետք է դարձվի 4-րդ եւ 10-րդ հոդվածների իրականացման համար անհրաժեշտ գիտական աշխատանքին, ինչպես նաեւ պետք է խթանվի անդամ պետությունների միջեւ անդրսահմանային համագործակցային հետազոտությունը:

Հավելվածներում փոփոխություններ կատարելու ընթացակարգը

Հոդված 19

Խորհուրդը, գործելով որակյալ մեծամասնությամբ, Հանձնաժողովի առաջարկի հիման վրա ընդունում է այնպիսի փոփոխություններ, որոնք անհրաժեշտ են՝ I, II, III, V եւ VI հավելվածները տեխնիկական ու գիտական առաջընթացին համապատասխանեցնելու համար:

Խորհուրդը, գործելով որակյալ մեծամասնությամբ, Հանձնաժողովի առաջարկի հիման վրա ընդունում է այնպիսի փոփոխություններ, որոնք անհրաժեշտ են՝ IV հավելվածը տեխնիկական եւ գիտական առաջընթացին համապատասխանեցնելու համար:

Կոմիտեն

▼M2

Հոդված 20

Հանձնաժողովին աջակցում է կոմիտեն:

Հոդված 21

1. Երբ հղում է կատարվում սույն հոդվածին, ապա կիրառվում են թիվ 1999/468/ԵՀ (6) որոշման 5-րդ եւ 7-րդ հոդվածները՝ հաշվի առնելով դրա 8-րդ հոդվածի դրույթները:

Թիվ 1999/468/ԵՀ որոշման 5(6) հոդվածով սահմանված ժամկետը սահմանվում է երեք ամիս:

2. Կոմիտեն ընդունում է իր ընթացակարգային կանոնները:

▼B

Լրացուցիչ դրույթներ

Հոդված 22

Սույն Հրահանգի դրույթներն իրականացնելիս անդամ պետությունները պետք է՝

ա) ուսումնասիրեն IV հավելվածում նշված՝ իրենց տարածքի համար էնդեմիկ տեսակի վերաբնակեցման ցանկությունը, եթե դա կարող է նպաստել դրանց պահպանմանը՝ պայմանով, որ ուսումնասիրության արդյունքում, հաշվի առնելով նաեւ այլ անդամ պետությունների կամ այլ վայրում ձեռք բերված փորձը, պարզ կդառնա, որ վերաբնակեցումն արդյունավետորեն կնպաստի նշված տեսակներին պահպանման առումով նպաստավոր կարգավիճակի վերահաստատման ապահովմանը, եւ որ այն տեղի կունենա միայն համապատասխան հանրության հետ պատշաճ կերպով խորհրդակցելուց հետո.

բ) ապահովեն, որ իրենց տարածքում էնդեմիկ չհամարվող ցանկացած տեսակի՝ դիտավորությամբ վայրի բնության մեջ բնակեցումը կարգավորվի, որպեսզի իրենց բնական տարածքում չվնասեն բնական միջավայրերը կամ կենդանական ու բուսական աշխարհի էնդեմիկ վայրի տեսակները եւ, հարկ եղած դեպքում, արգելեն բնակեցումը: Իրականացված գնահատման արդյունքները պետք է ներկայացվեն Կոմիտե՝ որպես ի գիտություն.

գ) խթանեն կրթությունը եւ մատչելի դարձնեն կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի տեսակները պաշտպանելու, ինչպես նաեւ դրանց բնակության միջավայրերը եւ բնական միջավայրերը պահպանելու անհրաժեշտության վերաբերյալ ընդհանուր տեղեկությունները:

Եզրափակիչ դրույթներ

Հոդված 23

1. Անդամ պետությունները սույն Հրահանգի պահանջները կատարելու համար անհրաժեշտ իրավական ակտերը, կանոնակարգերը եւ վարչական ակտերը գործողության մեջ են դնում դրա մասին ծանուցելուց հետո երկու տարվա ընթացքում: Նրանք դրա մասին անմիջապես տեղեկացնում են Հանձնաժողովին:
2. Երբ անդամ պետություններն ընդունում են նշված միջոցները, դրանք պետք է հղում պարունակեն սույն Հրահանգին կամ դրանց պաշտոնական հրապարակման դեպքում ուղեկցվեն նման հղումով: Նման հղում կատարելու մեթոդները սահմանվում են անդամ պետությունների կողմից:
3. Անդամ պետությունները պետք է Հանձնաժողով ներկայացնեն ազգային իրավունքի հիմնադրույթները, որոնք ընդունվում են իրենց կողմից սույն Հրահանգով կարգավորվող ոլորտում:

Հոդված 24

Սույն Հրահանգը հասցեագրված է անդամ պետություններին:

[▼M3](#)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ I

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՂ ԲՆԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ, ՈՐՈՆՑ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՀԱՆՋՈՒՄ Է ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՀԱՏՈՒԿ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Մեկնաբանություն

Բնական միջավայրերի մեկնաբանության վերաբերյալ ուղղությունը տրված է «Եվրոպական միության բնական միջավայրերի մեկնաբանման ձեռնարկ»-ում, որը հաստատվել է 20-րդ հոդվածի համաձայն ստեղծված կոմիտեի կողմից («Բնական միջավայրերի հարցերով կոմիտե») եւ հրատարակվել է Եվրոպական հանձնաժողովի կողմից ([7](#)):

Ծածկագիրը համապատասխանում է Նատուրա 2000-ի ծածկագրին:

«*» նշանը նշում է առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակները:

1.ԱՓԱՄԵՐՁ ԵՎ ԱՂՈՒՏԱՅԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԵՐ

11. Բաց ծովի եւ մակընթացության ու տեղատվության գոտիներ

- 1110 Ավազի առափնյա ծանծաղուտը, որը մշտապես աննշան ծածկված է ծովի ջրով

- 1120 * *Պոսիդոնիայի ծանծաղուտներ (Posidonion oceanicae)*

- 1130 Էստուարներ (գետաբերանաձոցեր)

- 1140 Ցածր մակընթացության ժամանակ ծովի ջրով չծածկված՝ ցեխով եւ ավազով պատված առափնյա ծանծաղուտներ

- 1150 * Ափամերձ ծովալճակներ

- 1160 Լայն, ծանծաղ ծովախորշեր եւ ծովաձոցեր

1170 Ստորջրյա ժայռեր

1180 Արտահոսող գագերի հետեւանքով առաջացած ստորջրյա գոյացություններ

12. Բարձր, խոշոր ժայռեր եւ հղկված գետաքարով կամ քարով ծածկված ծովափեր

1210 Տեղատվության գոտիներում աճող միամյա բույսեր

1220 Քարքարոտ ծովափերում աճող մշտադալար բույսեր

1230 Ատլանտյան օվկիանոսի եւ Բալթիկ ծովի ափերի մոտ գտնվող բուսածածկ բարձր, խոշոր ժայռեր

1240 Միջերկրական ծովի ափերի մոտ գտնվող բուսածածկ բարձր, խոշոր ժայռեր, որտեղ աճում է էնդեմիկ *փշաքեղը* spp.

1250 Մակարոնեզիայի կղզիների ափերի մոտ գտնվող՝ էնդեմիկ բուսական աշխարհ ունեցող բարձր, խոշոր ժայռեր

13. Ատլանտյան օվկիանոսի եւ մայրցամաքային աղուտներ ու աղուտային մարգագետիններ

1310 *Ասփուշ* եւ այլ ամենամյա բույսեր, որոնք արմատավորվում են տիղմի ու ավազի մեջ

1320 *Սպարտախոտով գագոն (Spartinion maritimae)*

1330 Ատլանտյան օվկիանոսի աղուտային մարգագետիններ (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)

1340 * Մայրցամաքային աղուտային մարգագետիններ

14. Միջերկրածովյան եւ Ատլանտյան օվկիանոսի թերմալ ջրերի աղուտներ ու աղուտային մարգագետիններ

1410 Միջերկրական ծովի աղուտային մարգագետիններ (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)

1420 Միջերկրածովյան եւ Ատլանտյան օվկիանոսի թերմալ ջրերի աղուտային մացառուտներ (*Sarcocornetea fruticosi*)

1430 Աղուտային եւ նիտրոֆիլ մացառուտներ (*Pegano-Salsoletea*)

15. Աղուտային եւ գիպսային ներքին տափաստաններ

1510 * Միջերկրածովյան աղուտային տափաստաններ (*Limonietalia*)

1520 * Իբերական գիպսային տափաստաններում աճող բույսեր (*Gypsophiletalia*)

1530 * Միջդանուբյան աղուտային տափաստաններ եւ աղուտներ

16. Բալթիկ ծովի հյուսիսային կղզեխումբ, ափամերձ եւ զառիվեր տարածքներ

1610 Ավազուտային, ժայռային եւ գետաքարերով ծածկված ծովափերի բուսականություն, ինչպես նաեւ մերձափնյա բուսականություն ունեցող բալթյան էսկերային կղզիներ

1620 Բալթիկ ծովի հյուսիսային կղզյակներ եւ փոքր կղզիներ

1630 * Բալթիկ ծովի հյուսիսային մասի ափամերձ մարգագետիններ

1640 Բալթիկ ծովի հյուսիսային մասի ավազուտային ծովափեր՝ ծածկված մշտադալար բուսականությամբ

1650 Բալթիկ ծովի հյուսիսային մասի նեղ ծովախորշեր

2. ԱՓԱՄԵՐՁ ԵՎ ՄԱՅՐՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎԱԶԱԲԼՈՒՐՆԵՐ

21. Ատլանտյան օվկիանոսի, Հյուսիսային եւ Բալթիկ ծովերի առափնյա ավազաբլուրներ

2110 Նոր գոյացող՝ տեղափոխվող ավազաբլուրներ

2120 *Եվրոպական ավազասեր բույսով* ծածկված՝ ափերի երկայնքով ձգվող, տեղափոխվող ավազաբլուրներ («սպիտակ ավազաբլուրներ»)

2130 * Խոտային բուսականությամբ ծածկված անշարժ, ափամերձ ավազաբլուրներ («մոխրագույն ավազաբլուրներ»)

2140 **Ագռավախաղողով* ծածկված՝ կրագրկված անշարժ ավազաբլուրներ

2150 *Ատլանտյան օվկիանոսի կրագրկված անշարժ ավազաբլուրներ (*Calluno-Ulicetea*)

2160 *Դժնիկով* ծածկված ավազաբլուրներ

2170 *Մոխրագույն սողացող ուռենիով* ծածկված ավազաբլուրներ (*Salicion arenariae*)

2180 Ատլանտյան, մայրցամաքային եւ հյուսիսային շրջանների անտառածածկ ավազաբլուրներ

2190 Ավազաբլրի խոնավ գոգեր

21A0 Բուսականություն ունեցող հարթավայրեր (*Իռլանդիայում)

22. Միջերկրական ծովի ափերի ավազաբլուրներ

2210 *Crucianellion maritimae* անշարժ ծովափնյա ավազաբլուրներ

2220 *Ափամերձ իշակաթնուկով* ծածկված ավազաբլուրներ

2230 *Malcolmieta* ավազաբլրային խոտածածկ տարածքներ

2240 *Brachypodietalia* միամյա բույսերով ծածկված ավազաբլրային խոտածածկ տարածքներ

2250 **Գիհիով* spp. ծածկված ափամերձ ավազաբլուրներ

2260 *Cisto-Lavenduletalia* ավազաբլրային կարծրատերեւ մացառուտներ

2270 * *Իգրալական* եւ(կամ) *ծովափնյա սոճիներով* անտառածածկ ավազաբլուրներ

23. Հին եւ կրազրկված մայրցամաքային ավազաբլուրներ

2310 *Յախիով* եւ *Օրոճով* ծածկված չոր, ավազուտային անմշակ տարածություններ

2320 *Յախիով* եւ *ազոավախաղողով* ծածկված չոր, ավազուտային անմշակ տարածություն

2330 Մայրցամաքային ավազաբլուրներ՝ լախտախոտով եւ ագրիտոպուկով ծածկված լայնարձակ մարգագետիններով

2340 * Միջդանուբյան մայրցամաքային ավազաբլուրներ

3. ՔԱՂՅՐԱՀԱՄ ՋՐԱՅԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԵՐ

31. Չհոսող ջուր

3110 Ավազուտային հարթավայրերի շատ քիչ հանքային նյութեր պարունակող օլիգոտրոֆիկ ջրեր (*Littorelletalia uniflorae*)

3120 Միջերկրական ծովի արեւմտյան ափերի ավազուտային հողերի շատ քիչ հանքային նյութեր պարունակող օլիգոտրոֆիկ ջրեր՝ ծածկված *իզոէտոնսով* spp.

3130 *Littorelletea uniflorae* եւ (կամ) *Isoëto-Nanojuncetea* դասերին պատկանող՝ բուսականությամբ ծածկված օլիգոտրոֆիկ չհոսող ջրերից մինչեւ մեզոտրոֆիկ չհոսող ջրեր

3140 *Խսոա տեսակի* spp. բենտիկական բուսածածկով ծածկված օլիգոտրոֆիկ չհոսող կոշտ ջրերից մինչեւ մեզոտրոֆիկ չհոսող կոշտ ջրեր

3150 *Magnopotamion* կամ *Hydrocharition* տեսակի բուսականություն ունեցող բնական էֆտրոֆիկ լճեր

3160 Տորֆի շերտով պատված բնական լճեր եւ լճակներ

3170 * Միջերկրածովյան ցամաքող լճակներ

3180 * Կրաքարային հատակով չորացող լճեր

3190 Գիպսե կարստով լճեր

31A0 *Լոտուսով ծածկված տրանսիլվանական տաք ջրերի ծանծաղուտներ

32. Հոսող ջուր՝ բնական կամ կիսաբնական դինամիկայով ջրահոսքերի հատվածներ (փոքր, միջին եւ խոշոր հուներ), որտեղ ջրի որակը էապես չի վատացել

3210 Ֆիննասկանդինավյան բնական գետեր

3220 Ալպյան գետեր եւ դրանց ափերի երկայնքով աճող խոտային բուսականություն

3230 Ալպյան գետեր եւ *գերմանական արմավաթփով* ծածկված բնափայտային բուսականություն

3240 Ալպյան գետեր եւ *փշուր ուռենիներով* ծածկված բնափայտային բուսականություն

3250 Միջերկրական ծովի ավազանի մշտապես հոսող գետեր՝ ծածկված *դեղին թխակակաչով*

3260 Հարթավայրից մինչեւ լեռնային գոտիների ջրահոսքեր՝ ծածկված *գորդնուկ եւ վարսագեղ ու ջրագորդնուկ* բույսերով

3270 Տիղմապատ ափերով գետեր՝ ծածկված *կարմիր սագախոտով* ք.ք. *եւ կարվալեզվով* ք.ք.

3280 Միջերկրական ծովի ավազանի մշտապես հոսող գետեր՝ ծածկված *մամշա եւ ագրիսոտուկ* տեսակներով եւ սպիտակ ուռենու ու բարդու կախվող սաղարթով

3290 Միջերկրածովյան ավազանի՝ տարվա որոշ եղանակներին չորացող գետեր՝ ծածկված *մամշա եւ ագրիսոտուկ* տեսակներով

4. ՄԵՐՁԱՐԵՎԱԴԱՐՁԱՅԻՆ ԳՈՏՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ ԱՆՄՇԱԿ ՏԱՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ
ՄԱՑԱՌՈՒՏ

4010 Ատլանտյան օվկիանոսի հյուսիսային ափերի թաց, անմշակ տարածություններ՝ ծածկված *խաչապերեւ հավամրգով*

4020 * Ատլանտյան օվկիանոսի մերձարեւադարձային թաց, անմշակ տարածություններ՝ ծածկված *Դորսերի եւ խաչապերեւ հավամրգով*

4030 Եվրոպական չոր, անմշակ տարածություններ

4040 *Ատլանտյան օվկիանոսի ափամերձ չոր, անմշակ տարածություններ՝ ծածկված *կորնիկական հավամրգով*

4050 *Մակարոնեզյան էնդեմիկ անմշակ տարածություններ

4060 Ալպյան եւ հյուսիսային անմշակ տարածություններ

- 4070 * Թփածածկ անտառներ՝ ծածկված *լեռնային սոճիով* եւ *թավամազ մրրավարդով*
(*Լեռնային թավամազ մրրավարդ*)
- 4080 Մերձարկտիկական մացառուտ՝ ծածկված *ուռենիով* spp.
- 4090 Օրո-միջերկրական էնդեմիկ անմշակ տարածություններ՝ ծածկված *կոնիով*
- 40A0 * Ենթամայրցամաքային ծայրամասային միջդանուբյան մացառուտ
- 40B0 Ռոդոպիդ կղզու թավուտ անտառներ՝ ծածկված *արծաթախոտով*
- 40C0 * Պոնտո-սարմատյան տերեւաթափվող թավուտ անտառներ

5. ԿԱՐԾՐԱՏԵՐԵՎ ՏԻՊԻ ՄԱՅԱՌՈՒՏ (ԿԱՐԾՐԱՏԵՐԵՎ ԵՎ ՓՇՈՏ ԹՓԵՐԻ ՄԱՅԱՌՈՒՏ)

51. Մերձմիջերկրածովյան եւ մերձարեւադարձային մացառուտ

- 5110 Կայուն քսերոքերմասեր առաջացումներ՝ ծածկված ժայռոտ զառիվայրի վրա
ելրոպական տոսախով (*Berberidion* p.p.)
- 5120 Պրովանսյան մեղվաթագով լեռնային առաջացումներ
- 5130 Անմշակ տարածությունների կամ կրային խոտածածկ տարածքների վրա
սովորական գիհուլ
- 5140 * Ծովային, թաց, անմշակ տարածությունների վրա *Cistus palhinhae* առաջացումներ

52. Միջերկրական ծովի ավազանի երկրների մացառուտներ՝ ծածկված ծառանման թփերով

5210 Ծառանման բուսականությամբ մացառուտներ՝ ծածկված նաեւ *գիհիով* spp.

5220 *Ծառանման բուսականությամբ մացառուտներ՝ ծածկված նաեւ *հունապիով*

5230 *Ծառանման բուսականությամբ մացառուտներ՝ ծածկված նաեւ *ազնիվ դարնիով*

53. Միջերկրական ծովի թերմալ ջրերի եւ մինչեւ տափաստան գտնվող տարածքի մացառուտ

5310 Թավուտ անտառներ՝ ծածկված *ազնիվ դարնիով*

5320 Ժայռերի մոտ աճող իշակաթնուկի ստորակարգ առաջացումներ

5330 Միջերկրական ծովի թերմալ ջրերի եւ մինչեւ անապատը գտնվող տարածքի մացառուտ

54. Լայնարձակ, գաճաճ թփերով տափաստան

5410 Միջերկրական ծովի արեւմտյան ափերի ժայռերի գագաթներին աճող ֆրիգանաններ (*Astragalo-Plantaginetum subulatae*)

5420 Փշոտ արյունխմիկով ծածկված լայնարձակ տափաստաններ

5430 Էնդեմիկ իշակաթնուկով եւ խոնդատով ծածկված լայնարձակ, գաճաճ թփերով տափաստաններ

6. ԲՆԱԿԱՆ ԵՎ ԿԻՍԱԲՆԱԿԱՆ ԽՈՏԱԾԱԾԿ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՑՈՒՄՆԵՐ

61. Բնական խոտածածկ տարածքներ

- 6110 * Ժայռերի վրա աճող *Alyso-Sedion albi*-ի կրային կամ բազոֆիլային մարգագետիններ
- 6120 *Չորադիմացկուն, ավազային, կրային խոտածածկ տարածքներ
- 6130 Ծանր մետաղների վրա առաջացած *Violetalia calaminariae* խոտածածկ տարածքներ
- 6140 Սիլիկահողային պիրենեյան խոտածածկ տարածքներ՝ ծածկված *շուղախոտով*
- 6150 Սիլիկահողային ալպյան եւ հյուսիսային խոտածածկ տարածքներ
- 6160 Օրո-իբերյան *Festuca indigesta* խոտածածկ տարածքներ
- 6170 Ալպյան եւ ենթալպյան կրային խոտածածկ տարածքներ
- 6180 Մակարոնեզյան մեզոֆիլ խոտածածկ անտառներ
- 6190 Ժայռային, միջդանուրյան խոտածածկ տարածքներ (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

62. Կիսաբնական, չոր, խոտածածկ տարածքներ եւ թփուտային բուսականությանը տարածքներ

- 6210 Կիսաբնական, չոր, խոտածածկ տարածքներ եւ կրային հիմքերի վրա թփուտային բուսականությամբ տարածքներ (*Festuco-Brometalia*) (* խոլորձի կարեւոր տարածքներ)
- 6220 * Կեղծ տափաստան՝ ծածկված *Thero-Brachypodietea* դասի խոտերով եւ միամյա բույսերով
- 6230 * Լեռնային տարածքներում (եւ մայրցամաքային Եվրոպայի նախալեռնային տարածքներում) կայծքարահողի հիմքերի վրա աճող՝ բուսատեսակներով հարուստ *փայլասենով ծածկված* խոտածածկ տարածքներ
- 6240 * Մերձդանուբյան տափաստանային խոտածածկ տարածքներ
- 6250 * Միջդանուբյան լյոսածածկ դեղնահողային տափաստանային խոտածածկ տարածքներ
- 6260 * Միջդանուբյան ավազուտային տափաստաններ
- 6270 * Ստորակարգ տեսակներով հարուստ չոր, խոտածածկ տարածքներից մինչեւ բավարար խոնավություն ունեցող ֆիննասկանդինավյան խոտածածկ տարածքներ
- 6280 * Նորդիկ ավարային եւ նախակամբրիյան կրային հարթ ժայռային շերտեր
- 62A0 Արեւելյան մերձմիջերկրածովյան չոր մարգագետիններ (*Scorzoneratalia villosae*)
- 62B0 * Կիպրոսի սերպենինի վրա աճող խոտածածկ տարածքներ

62C0 *Պոնտո-սարմատյան տափաստաններ

62D0 Օրո-մոեզիան ացիդոֆիլ խոտածածկ տարածքներ

63. Որպես արոտավայր համարվող՝ կարծրատերեւ անտառներ (dehesas)

6310 Որպես արոտավայր համարվող՝ կարծրատերեւ անտառներ՝ ծածկված մշտականաչ *կաղնիով* spp.

64. Կիսաբնական բարձր ցողուն ունեցող խոտերով ծածկված խոնավ մարգագետիններ

6410 Կրային, տորֆային կամ կավային ալեւրիտով հարուստ հողերի վրա աճող մարգագետիններ՝ ծածկված *փքվախոտով* (*Molinion caeruleae*)

6420 Միջերկրածովյան բարձր, խոնավ *Molinio-Holoschoenion*-ի խոտածածկ տարածքներ

6430 Հարթավայրերի եւ լեռնային գոտուց մինչեւ ալպյան գոտիների ջրասեր բարձր ցողուն ունեցող բուսական համայնքներ

6440 *Cnidion dubii* գետահովտի ալուվիալ մարգագետիններ

6450 Հյուսիսային բորեալ ալուվիալ մարգագետիններ

6460 Տրոդոսի տորֆի վրա աճող խոտածածկ տարածքներ

65. Մեզոֆիլ խոտածածկ տարածքներ

- 6510 Ցածրադիր գոտիներում գտնվող խոտհարքներ (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 6520 Լեռնային խոտհարքներ
- 6530 * Ֆիննասկանդինավյան անտառային մարգագետիններ

7. ԿՈՐՆԹԱՐԴ ՄԱԿԵՐԵՍ ՈՒՆԵՑՈՂ ԹԹՎԱՅԻՆ ՃԱՀԻՃՆԵՐ, ՄՈՐՈՒՏՆԵՐ ԵՎ ՀԻՄՆԱՅԻՆ ՃԱՀԻՃՆԵՐ

71. Ճահճամամուռով պատված թթվային ճահիճներ

- 7110 * Ակտիվ կորնթարդ մակերես ունեցող ճահիճներ
- 7120 Դեգրադացված կորնթարդ մակերես ունեցող ճահիճներ, որոնք դեռևս կարող են բնական ճանապարհով վերականգնվել
- 7130 Տորֆային ճահիճ (* եթե ճահիճն ակտիվ է)
- 7140 Թույլ հանքայնացված հիմքով մորուտներ եւ սորուն ճահիճներ
- 7150 Տորֆային հիմքերի վրադեպրեսիա
- 7160 Միներալներով հարուստ ֆիննասկանդինավյան աղբյուրներ եւ աղբյուրների ճահիճներ

72. Կրային ճահիճներ

7210 * Կրային ճահիճներ՝ ծածկված *սովորական թրախոտով* եւ *Caricion davallianae միութեան* տեսակներով

7220 * Քարացող աղբյուրներ՝ տուֆի առաջացմամբ (*Cratoneurion*)

7230 Ալկալինային ճահիճներ

7240 * *Caricion bicoloris-atrofuscae* ցեղի ալկալական սկզբնական առաջացումներ

73. Բորեալ մորուտներ

7310 * Խոշոր, համալիր մորուտներ

7320 * Սառած տորֆի առկայությամբ համալիր մորուտներ

8. ԺԱՅՌԱՅԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԵՐ ԵՎ ՔԱՐԱՆՁԱՎՆԵՐ

81. Փլվածքներ

8110 Լեռնային գոտուց մինչեւ ձնածածկ գոտու քարքարոտ փլվածքներ (*Androsacetalia alpinae and Galeopsietalia ladanii*)

8120 Լեռնային գոտուց մինչեւ ալպիական գոտու կրային եւ calcshist փլվածքներ

8130 Միջերկրական ծովի արեւմտյան ափերի եւ ջերմասեր բուսածածկով փլվածքներ

- 8140 Միջերկրական ծովի արեւելյան ափերի փլվածք
- 8150 Միջեվրոպական լեռնային, քարային փլվածքներ
- 8160 * Բլրային շրջանների եւ լեռնային գոտիների միջեվրոպական կրային փլվածքներ

82. Ժայռոտ լանջեր՝ ծածկված խազմոֆիտ բուսականությամբ

- 8210 Կրային ժայռոտ լանջեր՝ ծածկված խազմոֆիտ բուսականությամբ
- 8220 Սիլիկահողային քարքարոտ ժայռեր՝ ծածկված խազմոֆիտ բուսականությամբ
- 8230 *Sedo-Scleranthion* կամ *Sedo albi-Veronicion dillenii* միությունների առաջնային բուսականությամբ սիլիկահողային ժայռ
- 8240 * Կրաքարի սալահատակ

83. Ժայռային այլ միջավայրեր

- 8310 Հանրության համար մատչելի քարանձավներ
- 8320 Լավայի դաշտեր եւ բնական պեղումնավայրեր
- 8330 Ջրում գտնվող կամ մասամբ ջրում գտնվող քարանձավներ
- 8340 Մշտական սառցադաշտեր

9. ԱՆՏԱՌՆԵՐ

Էնդեմիկ բուսատեսակներով (ենթա)բնական անտառային բուսականություն, որը կազմում է բարձրաբուն ծառերով անտառ՝ իրեն ներհատուկ մանրանտառով, եւ որը բավարարում է հետեւյալ չափորոշիչները՝ հազվագյուտ կամ մնացորդային, եւ (կամ) Համայնքի համար հետաքրքրություն ներկայացնող բուսատեսակներ ներառող

90. Հյուսիսային Եվրոպայի անտառներ

9010 * Արեւմտյան մասի տայգա

9020 * Ֆիննասկանդինավյան բարեխառն գոտու բնական, հին, լայնատերեւ, տերեւաթափվող անտառներ (*կաղնի*, *լորենի*, *թխկի*, *հացենի կամ թեղի*), որոնք հարուստ են էպիֆիտ բուսականությամբ

9030 * Զառիվեր ափերին աճող՝ սուկսեցիայի առաջնային փուլի բնական անտառներ

9040 Սկանդինավյան թերակղզու ենթալայան (մերձարկտիկական) գոտիներում աճող անտառներ՝ ծածկված *Betula pubescens* ssp. *czerepanovii*

9050 Ֆիննասկանդինավյան խոտաբույսերով հարուստ անտառներ՝ ծածկված *Picea abies*

9060 Սառցադաշտերից եկող ջրերով սնուցվող էսկերների վրա աճող կամ դրանց հետ կապված փշատերեւ անտառներ

9070 Ֆիննասկանդինավյան անտառածածկ արոտավայրեր

9080 * Ֆիննասկանդինավյան տերեւաթափվող, ճահճահողերի վրա աճող անտառներ

91. Եվրոպայի մերձարեադարձային գոտիների անտառներ

9110 * Պոնտիկական լեռների արեւմտյան մասերի հաճարենու անտառներ

9120 Ատլանտյան օվկիանոսի ավազանի ափդոֆիլ հաճարենու անտառներ՝ ծածկված *սղոցենիով* եւ թփուտային բուսականության շերտով, երբեմն նաեւ *կարմրածառով* (*Quercion robori-petraeae* or *Ilici-Fagenion*)

9130 Պոնտիկական լեռների արեւմտյան մասերի հաճարենու անտառներ

9140 Միջեվրոպական մերձալպյան հաճարենու անտառներ՝ ծածկված *թխկիով* եւ *մերձալպյան ավելուկով*

9150 Միջեվրոպական *Cephalanthero-Fagion* կրաքարային հողերում աճող հաճարի անտառներ

9160 Մերձատլանտյան եւ Միջեվրոպական անտառներ, որտեղ հիմնական անտառ կազմող տեսակներն են կաղնին կամ կաղնին ու բոխին՝ *Carpinion betuli* տեսակների մասնակցությամբ

9170 *Galio-Carpinetum* մասնակցությամբ՝ կաղնու եւ բոխենու անտառներ

9180 * Ժայռերի, փլվածքների եւ կիրճերի *Tilio-Acerion* մասնակցությամբ անտառներ

- 9190 Ռեիկտային, ացիդոֆիլ կաղնու անտառներ՝ ծածկված ավազուտային հարթավայրերի վրա աճող *սովորական կաղնիով*
- 91A0 Բրիտանական կղզիներում ժայռային կաղնու ռեիկտային անտառներ՝ ծածկված *սղոցենիով* եւ *վահանապտերով*
- 91B0 Զերմասեր բուսածածկով անտառներ՝ ծածկված *նեղապտերեւ հացենիով*
- 91C0 *Կալեդոնիայի անտառ
- 91D0 * Ճահճային անտառային տարածք
- 91E0 * Ալուվիալ անտառներ՝ ծածկված *սեւ լասպենիով* եւ *հարթ թեղիով (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)*
- 91F0 Խոշոր գետերի երկայնքով (*Ulmension minoris*) ափամերձ խառն անտառներ՝ ծածկված *սովորական կաղնիով, հարթ թեղիով եւ փոքր թեղիով, սովորական հացենիով կամ նեղապտերեւ հացենիով*
- 91G0 *Միջդանուբյան անտառներ՝ ծածկված *ժայռային կաղնիով* եւ *Եվրոպական բոխիով*
- 91H0 * Միջդանուբյան անտառներ՝ ծածկված *փարթամ կաղնիով*
- 91I0 *Եվրասիբիրյան տափաստանային անտառներ՝ ծածկված *կաղնիով* spp.

- 91J0 *Բրիտանական կղզիների *հատապտղային կենու* անտառներ
- 91K0 Եվրոպական հաճարենու իլլիրիական անտառներ (*Aremonio-Fagion*)
- 91L0 Կաղնու եւ բոխենու իլլիրիական անտառներ (*Erythronio-Carpinion*)
- 91M0 Միջդանուբյան եւ բալկանյան թերակղզու վրա աճող թուրքական ժայռային կաղնու անտառներ
- 91N0 * Միջդանուբյան ներքին ավազաբլրային թավուտ անտառներ (*Junipero-Populetum albae*)
- 91P0 Սուրբ խաչի եղենու անտառներ (*Abietetum polonicum*)
- 91Q0 Կարպատյան լեռների արեւմտյան մասում կրային հողի վրա աճող *սովորական սոճու* անտառներ
- 91R0 Դինարյան, դոլոմիտի վրա աճող սովորական սոճու անտառներ (*Genisto januensis-Pinetum*)
- 91S0 * Պոնտիկական լեռների արեւմտյան մասերի հաճարենու անտառներ
- 91T0 Կենտրոնական Եվրոպայի՝ քարաքոսով հարուստ սովորական սոճու անտառներ
- 91U0 Սարմատյան, տափաստանային, սոճու անտառներ

- 91V0 Դակիայի հաճարենու անտառներ (*Symphyto-Fagion*)
- 91W0 Մոեզիայի հաճարենու անտառներ
- 91X0 * Դոբրոջեան տարածքների հաճարենու անտառներ
- 91Y0 Դակիայի կաղնու եւ բոխենու անտառներ
- 91Z0 Մոեզիայի թաղիքային լորենու անտառներ
- 91AA *Սպիտակ կաղնու արեւելյան անտառներ
- 91BA Մոեզիայի սպիտակ եղենու անտառներ
- 91CA Ռոդոպիդի կղզու եւ Բալկանյան թերակղզու վրա գտնվող սովորական սոճու անտառներ

92. Միջերկրական ծովի տերեւաթափվող անտառներ

- 9210 *Ապենինյան լեռների հաճարենու անտառներ՝ ծածկված *կարմրածառով* եւ *սղոցենիով*
- 9220 *Ապենինյան լեռների հաճարենու անտառներ՝ ծածկված *սպիտակ եղենիով* եւ հաճարենու անտառներ՝ ծածկված *սիցիլական եղենիով*

- 9230 Գալիա-պորտուգալական կաղնու անտառներ՝ ծածկված *սովորական կաղնիով* եւ *պիրենեյան կաղնով*
- 9240 Պորտուգալական կաղնու եւ *ալժիրյան կաղնու* իբերական անտառներ
- 9250 Մակեդոնական կաղնու անտառներ
- 9260 Սովորական *շագանակենու* անտառներ
- 9270 Հունական հաճարենու անտառներ՝ ծածկված *Abies borisii-regis-ով*
- 9280 Հունգարական կաղնու անտառներ
- 9290 *Նոճու* անտառներ (*Acero-Cupression*)
- 92A0 *Սպիտակ ուռենու* եւ *սպիտակ բարդու* խմբեր
- 92B0 Ափամերձ առաջացումներ Միջերկրական ծովի ավազանի՝ տարվա որոշ եղանակներին ի հայտ եկող ջրային հոսանքների վրա՝ ծածկված սովորական մրտավարդով, ուռենիով եւ այլն
- 92C0 *Արեւելյան սոսու* եւ *արեւելյան լիքվիդամբարի* անտառներ (*Platanion orientalis*)
- 92D0 Հարավային ափամերձ խմբեր եւ թավուտ անտառներ (*Nerio-Tamaricetea* and *Securinegion tinctoriae*)

93. Միջերկրածովյան կարծրատերեւ անտառներ

9310 *Կաղնու* էգեյան անտառներ

9320 *Ձիթենու եւ եղջերենու* անտառներ

9330 *Խցանակաղնու* անտառներ

9340 *Քարե կաղնու եւ կլորալերեւ կաղնու* անտառներ

9350 *Խոշորաթեփուկ կաղնու* անտառներ

9360 * Դափնու մակարոնեգյան անտառներ (*Laurus, Ocotea*)

9370 * *Phoenix-ի* ամալենու պուրակներ

9380 *Սովորական սղոցենու* անտառներ

9390 *Մացառուտ եւ ստորակարգ անտառային բուսականություն՝ ծածկված *ոսկեգույն կաղնիով*

93A0 Անտառներ՝ ծածկված *թագավորական կաղնիով (Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae)*

94. Բարեխառն լեռնային գոտու փշատերեւ անտառներ

- 9410 *Եղեւնու*' լեռնային գոտուց մինչեւ ալպյան գոտիներում աճող ացիդոֆիլ անտառներ
(*Vaccinio-Piceetea*)
- 9420 *Եվրոպական խեժափիճի* եւ (կամ) *Եվրոպական սոճու* ալպյան անտառներ
- 9430 *Լեռնային սոճու* ենթաալպյան եւ լեռնային անտառներ (* գիպսի կամ կրաքարի վրա աճելու դեպքում)

95. Միջերկրածովյան եւ Մակարոնեզյան կղզիների լեռնային գոտու փշատերեւ անտառներ

- 9510 *Ապենինյան լեռների հարավային մասերի *հաճարենու* անտառներ
- 9520 *Իսպանական եղեւնու* անտառներ
- 9530 * (Ենթա) Միջերկրածովյան սոճու անտառներ՝ ծածկված էնդեմիկ սոճիով
- 9540 Միջերկրածովյան սոճու անտառներ՝ ծածկված էնդեմիկ մեզոֆիտային սոճիներով
- 9550 Կանարյան կղզիների սոճու էնդեմիկ անտառներ
- 9560 *Էնդեմիկ անտառներ՝ ծածկված *գիհիով* spp.
- 9570 * *Բերբերական թույայի* անտառներ

9580 *Միջերկրածովյան *հատապտղային կենու* անտառներ

9590 *Կիպրոսյան *մայրու* անտառներ (*Cedrosetum brevifoliae*)

95A0 Օրո-միջերկրական սոճու բարձրարուն անտառներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ II

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՂ ԿԵՆԴԱՆԱԿԱՆ ՈՒ ՔՈՒՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ, ՈՐՈՆՑ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՀԱՆՋՈՒՄ Է ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՀԱՏՈՒԿ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Մեկնաբանություն

ա) II հավելվածը շարադրված է I հավելվածից հետո այն պատճառով, որ ստեղծվի պահպանման ենթակա հատուկ տարածքների փոխկապակցված ցանց.

բ) Սույն Հավելվածում ներառված տեսակները նշվում են ըստ՝

- տեսակների կամ ենթատեսակների անվանման, կամ
- ավելի բարձր տաքսոնի կամ տվյալ տաքսոնի սահմանված տեսակին պատկանող բոլոր տեսակների:

Ընտանիքի կամ ցեղի անվանումից հետո նշվող «spp.» հապավումը ցույց է տալիս, որ բոլոր տեսակները պատկանում են այդ ընտանիքին կամ ցեղին:

գ) Նշաններ

Տեսակից առաջ դրված աստղիկը (*) ցույց է տալիս, որ այն առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակ է:

Սույն հավելվածում ներառված տեսակներից շատերը նշված են նաեւ IV հավելվածում: Եթե տեսակները ներկայացված են այս հավելվածում, սակայն չեն ներկայացվում IV կամ V հավելվածում, ապա տեսակների անվանման դիմաց դրվում է (o) նշանը: Եթե սույն հավելվածում ներկայացված տեսակը ներառվում է նաեւ V հավելվածում, սակայն չի նշվում IV հավելվածում, ապա դրա անվանման դիմաց դրվում է (V) նշանը:

ա) ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐ

ՈՂՆԱՇԱՐԱՎՈՐՆԵՐ

ԿԱԹՆԱՍՈՒՆՆԵՐ

ՄԻՋԱՏԱԿԵՐՆԵՐ

Խլուրդներ

Մշկամուկ պիրենյան

ՉՂՋԻԿՆԵՐ

ՊԱՅՏԱՔԻԹՆԵՐ

Պայտաքիթ միջերկրածովյան

Պայտաքիթ հարավային

Պայտաքիթ մեծ

Պայտաքիթ փոքր

Պայտաքիթ Մեհելիի

Հարթաքիթներ

Ծայրաշրթունք լայնական չղջիկ

Սովորական երկարաթեւ գիշերաչղջիկ

Երկարական չղջիկ գիշերաչղջիկ

Սրական չղջիկ գիշերաչղջիկ

Երկարամատ գիշերաչղջիկ

Ջրային գիշերաչղջիկ

Եռագույն գիշերաչղջիկ

Մկնական չղջիկ գիշերաչղջիկ

Թեավորներ

Եգիպտական մրգակեր չղջիկ

ԿՐԾՈՂՆԵՐ

Քնամուկներ

Իրանական մկնակերպ քնամուկ

Սկյուռանմաններ

* Լայնադեմք ալպյան արջամուկ

* Թռչող սկյուռ սովորական (*Sciuropterus ruscicus*)

Եվրոպական գետնասկյուռ (*Citellus citellus*)

* Խատուրիկ գետնասկյուռ (*Citellus citellus*)

Կուղբազգիներ

Ջրակուղբ (բացառությամբ էստոնական, լատվիական, լիտվական, ֆիննական եւ շվեդական պոպուլյացիաների)

Գերմանամկներ

Ռոմանական համստեր

Microtidae

Իսպանական դաշտամուկ

* Դաշտամուկ-տնտեսուհի *arenicola*

* Դաշտամուկ-տնտեսուհի մեհեղի

Տափրայի դաշտամուկ

Մկնիկների ընտանիք

Տափաստանային մկնիկ

ԳԻՇԱՏԻՉՆԵՐ

Շնագգիներ

* *Քեւեռաղվես*

* *Գայլ (բացառությամբ էստոնական պոպուլյացիայի, հունական պոպուլյացիաների)*
ընկած միայն 39 աստիճան միջօրեականից հարավ, իսպանական
պոպուլյացիաներից՝ միայն նրանք, որոնք Դուերոյի, լատվիական, լիտվական,
ֆիննական պոպուլյացիաներից հարավ են գտնվում)

Արջերի ընտանիք

*Գորշ արջ (բացառությամբ էստոնական, ֆիննական եւ շվեդական պոպուլյացիաների)

Կզաքիսների ընտանիք

* *Կուղիս (շատակերիկ)*

Կովկասյան ջրասամույր

Տափաստանային ժանտաքիս

* *Եվրոպական ազնվաքիս*

Խայտաքիս

Կատվազգիների ընտանիք

* *Եվրոպական լուսան* (բացառությամբ էստոնական, լատվիական եւ ֆիննական
պոպուլյացիաների)

* *Իսպանական լուսան*

Իսկական փոկերի ընտանիք

Ծովաշուն (V)

* *Սպիտակափոր ծովաշուն*

Օղակավոր փոկ (V)

* *Օղակավոր փոկ saimensis*

Սովորական փոկ (V)

ԶՈՒՅԳՍՄԲԱԿԱՎՈՐՆԵՐ

Եղջերուների ընտանիք

** Կորսիկական ազնիվ եղջերու*

Անտառների հյուսիսային եղջերու (o)

Մնամեջ եղջերավորների ընտանիք

** Եվրոպական բիզոն*

Բեզարյան այծ (բնական պոպուլյացիաներ)

** Պիրենյան այծ*

Եվրոպական մուֆլոն (անդրկովկասյան լեռնային ոչխար) (բնական պոպուլյացիաներ՝

Կորսիկա եւ Սարդինիա)

Կիպրոսյան մուֆլոն (Մուֆլոն)

** Ապենինյան քարայծ (բալկանյան քարայծ)*

Բալկանյան քարայծ

** Տափրայի քարայծ*

ԿԵՏԱՆՄԱՆՆԵՐ

Ծովախոզ սովորական

Աֆալինա

ՍՈՂՈՒՆՆԵՐ

ԿԱՆԱԶ ԿՐԻԱ (ԿՐԻԱՆԵՐ)

Ցամաքային կրիաների ընտանիք

Միջերկրածովյան կրիա

Բալկանյան կրիա

Երիզազարդ կրիա

Ծովային կրիաների ընտանիք

** Մեծագլուխ ծովային կրիա*

** Կանաչ կրիա*

Քաղցրահամ ջրերի կրիաների ընտանիք

Եվրոպական ճահճային կրիա

Կասպիական կրիա

Մավրիտանական կրիա

ՄՈՂԵՄՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Իսկական մողեսների ընտանիք

Ժայռային մողուս (Իբերյան ժայռային մողես)

Իբերյան ժայռային մողես

Շրայբերի կանաչ մողես

Անագայի մողես

** Իերոյի հսկա մողես*

Լիֆորդի պապի մողես

Իբիցայի պապի մողես

Սցինկների ընտանիք

Սովորական սցինկ (Արեւմտյան սցինկ)

Գեկոնների ընտանիք

Եվրոպական տերեւաթաթ գեկո

ՕՖԻԴԻԱ (ՕՁԵՐ)

Լորտուակերպ օձերի ընտանիք

* Կիպրոսյան սահնօձ

Քառազղավոր սահնօձ

Ընձառյուծային սահնօձ

* Կիպրոսյան սովորական լորտու

Իժերի ընտանիք

* Միլոսյան իժ (Միլոսյան գյուրզա)

Տափաստանային իժ (բացառությամբ հունգարական տափաստանային իժի)

* Հունգարական տափաստանային իժ

ԵՐԿԿԵՆՑԱՂՆԵՐ

ՊՈՉԱՎՈՐ ԵՐԿԿԵՆՑԱՂՆԵՐ

Իսկական սալամանդրների ընտանիք

Լուզիտանյան սալամանդր

Լիկիական սալամանդր

* *Ոսկեգույն սալամանդր (Ալպիական ոսկեգույն սալամանդր)*

Ակնոցավոր սալամանդր

Լաուրենտի տրիտոն (Լաուրենտի սանրավոր տրիտոն)

Սանրավոր տրիտոն (Triturus cristatus cristatus)

Դանուբյան տրիտոն (Դանուբյան սանրավոր տրիտոն)

Կարելիինի տրիտոն (Կարելիինի սանրավոր տրիտոն)

Կարպատյան տրիտոն

Իսաղողանման սովորական տրիտոն

Պրոթեւսների ընտանիք

** Եվրոպական պրոթես*

Անթոք սալամանդրների ընտանիք

Ամբրոսի քարանձավային սալամանդր

Ստեֆանիի քարանձավային սալամանդր

Սարդինիայի քարանձավային սալամանդր

Կայսրական քարանձավային սալամանդր

Ֆրանսիական քարանձավային սալամանդր

Սյուփրամոնթի քարանձավային սալամանդր

ԱՆՊՈՉ ԵՐԿԿԵՆՑԱՂՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Կլորալեզուների ընտանիք

** Մարոկկոյի դողող-տապմեր*

Կարմրափոր հրադողող

Դեղնափոր հրադողող

Իրեբական սավառակալեզու գորտ (ներառյալ իսկանական սավառակալեզու գորտ)

Կորսիկական սավառակալեզու գորտ

Տիրենյան սավառակալեզու գորտ

Իսկական գորտերի ընտանիք

Իտալական շարժուն գորտ

Սխտորագորտերի ընտանիք

** Սովորական սխտորագորտ*

ՁՈՒԿ

ՔԱՐԱԼԵՁԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Սովորական քարալեզ

Հունգարական քարալեզ (o)

Ծովային քարալեզ (V) (բացառությամբ ֆիննական եւ շվեդական պոպուլյացիաների)

Գետաքարալեզ (o) (բացառությամբ էստոնական, ֆիննական եւ շվեդական պոպուլյացիաների)

Լոմբարդիայի քարալեզ (V)

Ծովային քարալեզ (o) (բացառությամբ շվեդական պոպուլյացիաների)

ԹԱՌԱՓԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Թառափազգիների կարգ

* Ադրիատիկ ծովի թառափ

* Ադրիանտիկ օվկիանոսի թառափ

ՀԱՐԻՆԳԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Հարինգազգիների ընտանիք

Հարնգամայր spp. (V)

ՍԱՂՄՈՆԱԶԳԻՆԵՐ

Սաղմոն

Դանուբյան սաղմոն (բնական պոպուլյացիաներ) (V)

macrostigma սաղմոն (o)

Մարմարագույն իշխան(o)

Լճի սաղմոն (միայն քաղցրահամ ջրերում) (V) (բացառությամբ ֆիննական պոպուլյացիաների)

Սիգազգիների ընտանիք

* Ծովային սիգ (Հյուսիսային ծովի որոշ հատվածներ տեղափոխվող պոպուլյացիաներ)

Ումբրաների ընտանիք

Եվրոպական ումբրա (o)

ԾԱԾԱՆԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Ծածանատամների ընտանիք

Սպիտակաձուկ (օ) (*Alburnus vulturius*)

Վալենսիայի *Anaocypris*

Ձիաձուկ (V) (բացառությամբ ֆիննական պոպուլյացիաների)

Իբերական բեղու (V)

Միջերկրածովյան բեղու (V)

Իտալական բեղու (V)

Դանուբյան շամայի (ԺԵ)

Հարավ-եվրոպական ենթաբերան (օ)

Պորտուգալական ենթաբերան (օ)

Իբերական ենթաբերան (օ) (ներառյալ *C. willkommii*)

Իտալական ենթաբերան (օ)

Հարավ-արեւմտյան եվրոպական ենթաբերան (օ)

Ճերմակ խարակաձուկ (օ)

Կեսլերի ճերմակ խարակաձուկ (օ)

Դանուբյան ճերմակ խարակաձուկ (օ)

Իբերյան-կիպրոսյան *palaciosi* (օ)

* *Ladigesocypris ghigii* (օ)

Տիգաձուկ *lucumonis* (օ)

Տիգաձուկ *souffia* (օ)

Թրաձուկ(V)

Մերկածածան *spp.* (օ)

* Լճային մերկածածան

Rhodeus sericeus amarus (o)

Դանուբյան կարմրակն (V)

Հարավ-եվրոպական կարմրակն (o)

Կարմիր կարմրակն (o)

Վարդագույն կարմրակն (o)

Rutilus lemmingii (o)

Եվրոպական կարապուս (V)

Արագազնաց կարմրակն (o)

Հունական կարմալողաթելիկ (o)

Երկայնաձկների ընտանիք

* *Բալկանյան երկայնաձուկ* (o)

Սովորական երկայնաձուկ (o) (բացառությամբ ֆիննական պոպուլյացիաների)

Cobitis trichonica երկայնաձուկ (o)

Եվրոպական սովորական երկայնաձուկ (o)

Ոսկեգույն երկայնաձուկ (o)

Իտալական երկայնաձուկ (o) (*Cobitis larvata* եւ *Cobitis conspersa*)

ԼՈՔՈՅԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Սովորական լոքոների ընտանիք

Արիսպոտելի լոքո (V)

ԱՏԵՐԻՆՈՒԴՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Ծածանատամների ընտանիք

Aphanius iberus (o)

Aphanius fasciatus (o)

* *Valencia hispanica*

* *Valencia letourneuxi (Valencia hispanica)*

ՊԵՐԿԵՍԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Պերկեսազգիների ընտանիք

Պերկես

Ձոլավոր պերկես (V)

* *Ռոմանական պերկես*

Իլիկակերպես spp. ((o) բացառությամբ ֆրանսիական իլիկակերպեսի եւ սովորական իլիկակերպեսի (V))

Gobiidae

Knipowitschia (Padogobius) panizzae (o)

Padogobius nigricans (o)

Pomatoschistus canestrini (o)

ԿԱՐԻՃԱՆՄԱՆՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Կապուտների ընտանիք

Եվրոպական գեղաձուկ (o) (բացառությամբ ֆիննական պոպուլյացիաների)

Լեզ գեղի ծածանաձուկ (o)

ԱՆՈՂՆԱՇԱՐԱՎՈՐՆԵՐ

ՀԱՏՎԱԾՈՏԱՆԻՆԵՐ

ԽԵՑԳԵՏՆԱԿԵՐՊԵՐ

Տաստնուկ խեցգետնակերպեր

Սպիտակաչանչ խեցգեղին (V)

* Քարե խեցգետին (V)

Հավասարատնանիների ընտանիք

* *Armadillidium ghardalamensis*

ՄԻՋԱՏՆԵՐ

Կարծրաթերթիկ

* Գեղեցկուիի (o)

Բզեզ միաժանի

Boros schneideri (o)

Փայլող բզեզ

Գնայուկ

Գնայուկ հունգարական

* *Carabus menetriesi pacholei*

* Գնայուկ Օլիմպիայի

Գնայուկ *variolosus*

Գնայուկ *zawadzskii*

Կաղնեքաղ

Corticaria planula (o)

Տափակամարմին *cinnaberinus*

Dorcadion fulvum cervae

Գնայուկ *gebhardti*

Գնայուկ հունգարական

Լողաբզեզ լայն

Graphoderus bilineatus

Leptodirus hochenwarti

Մանուշակագույն բզեզ չրիկան (o)

Բզեզ-եղջերու (o)

Macroplea pubipennis (o)

Mesosa myops (o)

Morimus funereus (o)

* *Բզեզ հոդավետ*

Oxyporus mannerheimii (o)

Pilemia tigrina

* *Phryganophilus ruficollis*

Probaticus subrugosus

Propomacrus cypriacus

* *Pseudogaurotina excellens*

Pseudoseriscius cameroni

Pytho kolwensis вид трухляков

Rhysodes sulcatus (o)

* *Երկարաբեղիկ ալպիական*

Կնգուղաբզեզ ակոսավոր (o)

Հատվածոտանի բզեզ (o)

Xyletinus tremulicola (o)

Կիսաթեւավորների ընտանիք

Aradus angularis (o)

Թեփուկաթեւավորների ընտանիք

Agriades glandon aquilo (o)

Arytrura musculus

* *Callimorpha (Euplagia, Panaxia) quadripunctaria* (o)

Catopta thrips

Chondrosoma fiduciarium

Clossiana improba (o)

....թիթեռ

Դանուբի կարմադեղին թիթեռ

Cucullia mixta

Dioszeghyana schmidtii

Erannis ankeraria

Erebia calcaria

Erebia christi

Erebia medusa polaris (o)

Eriogaster catax

Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia (o)

Glyphipterix loricatella

Gortyna borelii lunata

Graellsia isabellae (V)

Hesperia comma catena (o)

Hypodryas maturna

Leptidea morsei

Lignyopectera fumidaria

Lycaena dispar

Lycaena helle

Maculinea nausithous

Maculinea teleius

Melanargia arge

* *Nymphalis vaualbum*

Papilio hospiton

Phyllometra culminaria

Plebicula golgus

Polymixis rufocincta isolata

Polyommatus eroides

Pseudophilotes bavius

Xestia borealis (o)

Xestia brunneopicta (o)

* *Xylomoia strix*

Mantodea

Apteromantis aptera

Odonata

Coenagrion hylas (o)

Coenagrion mercuriale (o)

Coenagrion ornatum (o)

Cordulegaster heros

Cordulegaster trinacriae

Gomphus graslinii

Leucorrhinia pectoralis

Lindenia tetraphylla

Macromia splendens

Ophiogomphus cecilia

Oxygastra curtisii

Ուղղաթևեր

Baetica ustulata

Brachytrupes megacephalus

Isophya costata

Isophya harzi

Isophya stysi

Myrmecophilus baronii

Odontopodisma rubripes

Paracaloptenus caloptenoides

Pholidoptera transsylvanica

Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius

ARACHNIDA

Pseudoscorpiones

Anthrenochernes stellae (o)

ՓԱՓԿԱՄՈՐԹՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

ՓՈՐՈՏԱՆԻՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Anisus vorticulus

Caseolus calculus

Caseolus commixta

Caseolus sphaerula

Chilostoma banaticum

Discula leacockiana

Discula tabellata

Discus guerinianus

Elona quimperiana

Geomalacus maculosus

Geomitra moniziana

Gibbula nivosa

* *Helicopsis striata austriaca* (o)

Hygromia kovacsi

Idiomela (Helix) subplicata

Lampedusa imitatrix

* *Lampedusa melitensis*

Leiostyla abbreviata

Leiostyla cassida

Leiostyla corneocostata

Leiostyla gibba

Leiostyla lamellosa

* *Paladilhia hungarica*

Sadleriana pannonica

Theodoxus transversalis

Vertigo angustior (o)

Vertigo genesii (o)

Vertigo geyeri (o)

Vertigo moulinsiana (o)

BIVALVIA

Unionoida

Margaritifera durrovensis (*Margaritifera margaritifera*) (V)

Margaritifera margaritifera (V)

Unio crassus

Dreissenidae

Congeria kusceri

բ) **ԲՈՒՅՍԵՐ**

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium jahandiezii (Litard.) Rouy

Asplenium adulterinum Milde

BLECHNACEAE

Woodwardia radicans (L.) Sm.

DICKSONIACEAE

Culcita macrocarpa C. Presl

DRYOPTERIDACEAE

Diplazium sibiricum (Turcz. ex Kunze) Kurata

* *Dryopteris corleyi* Fraser-Jenk.

Dryopteris fragans (L.) Schott

HYMENOPHYLLACEAE

Trichomanes speciosum Willd.

ISOETACEAE

Isoetes boryana Durieu

Isoetes malinverniana Ces. & De Not.

MARSILEACEAE

Marsilea batardae Launert

Marsilea quadrifolia L.

Marsilea strigosa Willd.

OPHIOGLOSSACEAE

Botrychium simplex Hitchc.

Ophioglossum polyphyllum A. Braun

GYMNOSPERMAE

PINACEAE

* *Abies nebrodensis* (Lojac.) Mattei

ANGIOSPERMAE

ALISMATACEAE

* *Alisma wahlenbergii* (Holmberg) Juz.

Caldesia parnassifolia (L.) Parl.

Luronium natans (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

Leucojum nicaeense Ard.

Narcissus asturiensis (Jordan) Pugsley

Narcissus calcicola Mendonça

Narcissus cyclamineus DC.

Narcissus fernandesii G. Pedro

Narcissus humilis (Cav.) Traub

* *Narcissus nevadensis* Pugsley

Narcissus pseudonarcissus L. subsp. *nobilis* (Haw.) A. Fernandes

Narcissus scaberulus Henriq.

Narcissus triandrus L. subsp. *capax* (Salisb.) D. A. Webb.

Narcissus viridiflorus Schousboe

ASCLEPIADACEAE

Vincetoxicum pannonicum (Borhidi) Holub

BORAGINACEAE

* *Anchusa crispa* Viv.

Echium russicum J.F. Gemlin

* *Lithodora nitida* (H. Ern) R. Fernandes

Myosotis lusitanica Schuster

Myosotis rehsteineri Wartm.

Myosotis retusifolia R. Afonso

Omphalodes kuzinskyanae Willk.

* *Omphalodes littoralis* Lehm.

* *Onosma tornensis* Javorka

Solenanthus albanicus (Degen & al.) Degen & Baldacci

* *Symphytum cycladense* Pawl.

CAMPANULACEAE

Adenophora lilifolia (L.) Ledeb.

Asyneuma giganteum (Boiss.) Bornm.

* *Campanula bohemica* Hruby

* *Campanula gelida* Kovanda

Campanula romanica Săvul.

* *Campanula sabatia* De Not.

* *Campanula serrata* (Kit.) Hendrych

Campanula zoysii Wulfen

Jasione crispa (Pourret) Samp. subsp. *serpentinica* Pinto da Silva

Jasione lusitanica A. DC.

CARYOPHYLLACEAE

Arenaria ciliata L. subsp. *pseudofrigida* Ostenf. & O.C. Dahl

Arenaria humifusa Wahlenberg

* *Arenaria nevadensis* Boiss. & Reuter

Arenaria provincialis Chater & Halliday

* *Cerastium alsinifolium* Tausch *Cerastium dinaricum* G. Beck & Szysz.

Dianthus arenarius L. subsp. *arenarius*

* *Dianthus arenarius* subsp. *bohemicus* (Novak) O.Schwarz

Dianthus cintranus Boiss. & Reuter subsp. *cintranus* Boiss. & Reuter

* *Dianthus diutinus* Kit.

* *Dianthus lumnitzeri* Wiesb.

Dianthus marizii (Samp.) Samp.

* *Dianthus moravicus* Kovanda

* *Dianthus nitidus* Waldst. et Kit.

Dianthus plumarius subsp. *regis-stephani* (Rapcs.) Baksay

Dianthus rupicola Biv.

* *Gypsophila papillosa* P. Porta

Herniaria algarvica Chaudhri

* *Herniaria latifolia* Lapeyr. subsp. *litardierei* Gamis

Herniaria lusitanica (Chaudhri) subsp. *berlengiana* Chaudhri

Herniaria maritima Link

* *Minuartia smejkalii* Dvorakova

Moehringia jankae Griseb. ex Janka

Moehringia lateriflora (L.) Fenzl.

Moehringia tommasinii Marches.

Moehringia villosa (Wulfen) Fenzl

Petrocoptis grandiflora Rothm.

Petrocoptis montsicciana O. Bolos & Rivas Mart.

Petrocoptis pseudoviscosa Fernández Casas

Silene furcata Rafin. subsp. *angustiflora* (Rupr.) Walters

* *Silene hicesiae* Brullo & Signorello

Silene hifacensis Rouy ex Willk.

* *Silene holzmanii* Heldr. ex Boiss.

Silene longicilia (Brot.) Otth.

Silene mariana Pau

- * *Silene orphanidis* Boiss
- * *Silene rothmaleri* Pinto da Silva
- * *Silene velutina* Pourret ex Loisel.

CHENOPODIACEAE

- * *Bassia (Kochia) saxicola* (Guss.) A. J. Scott
- * *Cremnophyton lanfrancoi* Brullo et Pavone
- * *Salicornia veneta* Pignatti & Lausi

CISTACEAE

- Cistus palhinhae* Ingram
- Halimium verticillatum* (Brot.) Sennen
- Helianthemum alypoides* Losa & Rivas Goday
- Helianthemum caput-felis* Boiss.
- * *Tuberaria major* (Willk.) Pinto da Silva & Rozeira

COMPOSITAE

- * *Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter
- Artemisia campestris* L. subsp. *bottnica* A.N. Lundström ex Kindb.
- * *Artemisia granatensis* Boiss.
- * *Artemisia laciniata* Willd.
- Artemisia oelandica* (Besser) Komaror
- * *Artemisia pancicii* (Janka) Ronn.
- * *Aster pyrenaicus* Desf. ex DC
- * *Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.
- Carlina onopordifolia* Besser

- * *Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.
- * *Centaurea alba* L. subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal
- * *Centaurea alba* L. subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler
- * *Centaurea akamantis* T. Georgiadis & G. Chatzikyriakou
- * *Centaurea attica* Nyman subsp. *megarensis* (Halacsy & Hayek) Dostal
- * *Centaurea balearica* J. D. Rodriguez
- * *Centaurea borjae* Valdes-Berm. & Rivas Goday
- * *Centaurea citricolor* Font Quer
- Centaurea corymbosa* Pourret
- Centaurea gadorensis* G. Blanca
- * *Centaurea horrida* Badaro
- Centaurea immanuelis-loewii* Degen
- Centaurea jankae* Brandza
- * *Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.
- Centaurea kartschiana* Scop.
- * *Centaurea lactiflora* Halacsy
- Centaurea micrantha* Hoffmanns. & Link subsp. *herminii* (Rouy) Dostál
- * *Centaurea niederi* Heldr.
- * *Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.
- * *Centaurea pinnata* Pau
- Centaurea pontica* Prodan & E. I. Nyárády
- Centaurea pulvinata* (G. Blanca) G. Blanca
- Centaurea rothmalerana* (Arènes) Dostál
- Centaurea vicentina* Mariz

Cirsium brachycephalum Juratzka

* *Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.

Crepis granatensis (Willk.) B. Blanca & M. Cueto

Crepis pusilla (Sommier) Merxmüller

Crepis tectorum L. subsp. *nigrescens*

Erigeron frigidus Boiss. ex DC.

* *Helichrysum melitense* (Pignatti) Brullo et al

Hymenostemma pseudanthemis (Kunze) Willd.

Hyoseris frutescens Brullo et Pavone

* *Jurinea cyanooides* (L.) Reichenb.

* *Jurinea fontqueri* Cuatrec.

* *Lamyropsis microcephala* (Moris) Dittrich & Greuter

Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.

Leontodon boryi Boiss.

* *Leontodon siculus* (Guss.) Finch & Sell

Leuzea longifolia Hoffmanns. & Link

Ligularia sibirica (L.) Cass.

* *Palaeocyamus crassifolius* (Bertoloni) Dostal

Santolina impressa Hoffmanns. & Link

Santolina semidentata Hoffmanns. & Link

Saussurea alpina subsp. *esthonica* (Baer ex Rupr) Kupffer

* *Senecio elodes* Boiss. ex DC.

Senecio jacobea L. subsp. *gotlandicus* (Neuman) Sterner

Senecio nevadensis Boiss. & Reuter

* *Serratula lycopifolia* (Vill.) A.Kern

Tephrosieris longifolia (Jacq.) Griseb et Schenk subsp. *moravica*

CONVOLVULACEAE

* *Convolvulus argyrothamnus* Greuter

* *Convolvulus fernandesii* Pinto da Silva & Teles

CRUCIFERAE

Alyssum pyrenaicum Lapeyr.

* *Arabis kennedyae* Meikle

Arabis sadina (Samp.) P. Cout.

Arabis scopoliana Boiss

* *Biscutella neustriaca* Bonnet

Biscutella vincentina (Samp.) Rothm.

Boleum asperum (Pers.) Desvaux

Brassica glabrescens Poldini

Brassica hilarionis Post

Brassica insularis Moris

* *Brassica macrocarpa* Guss.

Braya linearis Rouy

* *Cochlearia polonica* E. Fröhlich

* *Cochlearia tatrae* Borbas

* *Coincya rupestris* Rouy

* *Coronopus navasii* Pau

Crambe tataria Sebeok

Diplotaxis ibicensis (Pau) Gómez-Campo

* *Diplotaxis siettiana* Maire

Diplotaxis vicentina (P. Cout.) Rothm.

Draba cacuminum Elis Ekman

Draba cinerea Adams

Draba dorneri Heuffel.

Erucastrum palustre (Pirona) Vis.

* *Erysimum pieninicum* (Zapal.) Pawl.

* *Iberis arbuscula* Runemark

Iberis procumbens Lange subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva

* *Jonopsidium acaule* (Desf.) Reichenb.

Jonopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.

Rhynchosinapis erucastrum (L.) Dandy ex Clapham subsp. *cintrana* (Coutinho) Franco & P. Silva
(*Coincya cintrana* (P. Cout.) Pinto da Silva)

Sisymbrium cavanillesianum Valdés & Castroviejo

Sisymbrium supinum L.

Thlaspi jankae A.Kern.

CYPERACEAE

Carex holostoma Drejer

* *Carex panormitana* Guss.

Eleocharis carniolica Koch

DIOSCOREACEAE

* *Borderea chouardii* (Gausson) Heslot

DROSERACEAE

Aldrovanda vesiculosa L.

ELATINACEAE

Elatine gussonei (Sommier) Brullo et al

ERICACEAE

Rhododendron luteum Sweet

EUPHORBIACEAE

* *Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann

Euphorbia transtagana Boiss.

GENTIANACEAE

* *Centaurium rigualii* Esteve

* *Centaurium somedanum* Lainz

Gentiana ligustica R. de Vilm. & Chopinet

Gentianella anglica (Pugsley) E. F. Warburg

* *Gentianella bohemica* Skalicky

GERANIACEAE

* *Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter

Erodium paularense Fernández-González & Izco

* *Erodium rupicola* Boiss.

GLOBULARIACEAE

* *Globularia stygia* Orph. ex Boiss.

GRAMINEAE

Arctagrostis latifolia (R. Br.) Griseb.
Arctophila fulva (Trin.) N. J. Anderson
Avenula hackelii (Henriq.) Holub
Bromus grossus Desf. ex DC.
Calamagrostis chalybaea (Laest.) Fries
Cinna latifolia (Trev.) Griseb.
Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl
Festuca brigantina (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.
Festuca duriotagana Franco & R. Afonso
Festuca elegans Boiss.
Festuca henriquesii Hack.
Festuca summilusitana Franco & R. Afonso
Gaudinia hispanica Stace & Tutin
Holcus setiglumis Boiss. & Reuter subsp. *duriensis* Pinto da Silva
Micropyropsis tuberosa Romero — Zarco & Cabezudo
Poa granitica Br.-Bl. subsp. *disparilis* (E. I. Nyárády) E. I. Nyárády
* *Poa riphaea* (Ascher et Graebner) Fritsch
Pseudarrhenatherum pallens (Link) J. Holub
Puccinellia phryganodes (Trin.) Scribner + Merr.
Puccinellia pungens (Pau) Paunero
* *Stipa austroitalica* Martinovsky
* *Stipa bavarica* Martinovsky & H. Scholz
Stipa danubialis Dihoru & Roman
* *Stipa styriaca* Martinovsky

* *Stipa veneta* Moraldo

* *Stipa zalesskii* Wilensky

Trisetum subalpestre (Hartman) Neuman

GROSSULARIACEAE

* *Ribes sardoum* Martelli

HIPPURIDACEAE

Hippuris tetraphylla L. Fil.

HYPERICACEAE

* *Hypericum aciferum* (Greuter) N.K.B. Robson

IRIDACEAE

Crocus cyprius Boiss. et Kotschy

Crocus hartmannianus Holmboe

Gladiolus palustris Gaud.

Iris aphylla L. subsp. *hungarica* Hegi

Iris humilis Georgi subsp. *arenaria* (Waldst. et Kit.) A. et D.Löve

JUNCACEAE

Juncus valvatus Link

Luzula arctica Blytt

LABIATAE

Dracocephalum austriacum L.

* *Micromeria taygetea* P. H. Davis

Nepeta dirphya (Boiss.) Heldr. ex Halacsy

* *Nepeta sphaciotica* P. H. Davis

Origanum dictamnus L.

Phlomis brevibracteata Turrit

Phlomis cypria Post

Salvia veneris Hedge

Sideritis cypria Post

Sideritis incana subsp. *glauca* (Cav.) Malagarriga

Sideritis javalambrensis Pau

Sideritis serrata Cav. ex Lag.

Teucrium lepicephalum Pau

Teucrium turredanum Losa & Rivas Goday

* *Thymus camphoratus* Hoffmanns. & Link

Thymus carnosus Boiss.

* *Thymus lotocephalus* G. López & R. Morales (*Thymus cephalotos* L.)

LEGUMINOSAE

Anthyllis hystrix Cardona, Contandr. & E. Sierra

* *Astragalus algarbiensis* Coss. ex Bunge

* *Astragalus aquilanus* Anzalone

Astragalus centralpinus Braun-Blanquet

* *Astragalus macrocarpus* DC. subsp. *lefkarensis*

* *Astragalus maritimus* Moris

Astragalus peterfii Jáv.

Astragalus tremolsianus Pau

* *Astragalus verrucosus* Moris

* *Cytisus aeolicus* Guss. ex Lindl.

Genista dorycnifolia Font Quer

Genista holopetala (Fleischm. ex Koch) Baldacci

Melilotus segetalis (Brot.) Ser. subsp. *fallax* Franco

* *Ononis hackelii* Lange

Trifolium saxatile All.

* *Vicia bifoliolata* J.D. Rodríguez

LENTIBULARIACEAE

* *Pinguicula crystallina* Sm.

Pinguicula nevadensis (Lindb.) Casper

LILIACEAE

Allium grosii Font Quer

* *Androcymbium rechingeri* Greuter

* *Asphodelus bento-rainhae* P. Silva

* *Chionodoxa lochiai* Meikle in Kew Bull.

Colchicum arenarium Waldst. et Kit.

Hyacinthoides vicentina (Hoffmans. & Link) Rothm.

* *Muscari gussonei* (Parl.) Tod.

Scilla litardierei Breist.

* *Scilla morrisii* Meikle

Tulipa cypria Stapf

Tulipa hungarica Borbas

LINACEAE

* *Linum dolomiticum* Borbas

* *Linum muelleri* Moris (*Linum maritimum muelleri*)

LYTHRACEAE

* *Lythrum flexuosum* Lag.

MALVACEAE

Kosteletzkya pentacarpos (L.) Ledeb.

NAJADACEAE

Najas flexilis (Willd.) Rostk. & W.L. Schmidt

Najas tenuissima (A. Braun) Magnus

OLEACEAE

Syringa josikaea Jacq. Fil. ex Reichenb.

ORCHIDACEAE

Anacamptis urvilleana Sommier et Caruana Gatto

Calypso bulbosa L.

* *Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.

Cypripedium calceolus L.

Dactylorhiza kalopissii E.Nelson

Gymnigritella runei Teppner & Klein

Himantoglossum adriaticum Baumann

Himantoglossum caprinum (Bieb.) V.Koch

Liparis loeselii (L.) Rich.

* *Ophrys kotschyi* H.Fleischm. et Soo

* *Ophrys lunulata* Parl.

Ophrys melitensis (Salkowski) J et P Devillers-Terschuren

Platanthera obtusata (Pursh) subsp. *oligantha* (Turez.) Hulten

OROBANCHACEAE

Orobanche densiflora Salzm. ex Reut.

PAEONIACEAE

Paeonia cambessedesii (Willk.) Willk.

Paeonia clusii F.C. Stern subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis

Paeonia officinalis L. subsp. *banatica* (Rachel) Soo

Paeonia parnassica Tzanoudakis

PALMAE

Phoenix theophrasti Greuter

PAPAVERACEAE

Corydalis gotlandica Lidén

Papaver laestadianum (Nordh.) Nordh.

Papaver radicum Rottb. subsp. *hyperboreum* Nordh.

PLANTAGINACEAE

Plantago algarbiensis Sampaio (*Plantago bracteosa* (Willk.) G. Sampaio)

Plantago almogravensis Franco

PLUMBAGINACEAE

Armeria berlengensis Daveau

* *Armeria helodes* Martini & Pold

Armeria neglecta Girard

Armeria pseudarmeria (Murray) Mansfeld

* *Armeria rouyana* Daveau

Armeria soleirolii (Duby) Godron

Armeria velutina Welw. ex Boiss. & Reuter

Limonium dodartii (Girard) O. Kuntze subsp. *lusitanicum* (Daveau) Franco

* *Limonium insulare* (Beg. & Landi) Arrig. & Diana

Limonium lanceolatum (Hoffmans. & Link) Franco

Limonium multiflorum Erben

* *Limonium pseudolaetum* Arrig. & Diana

* *Limonium strictissimum* (Salzmann) Arrig.

POLYGONACEAE

Persicaria foliosa (H. Lindb.) Kitag.

Polygonum praelongum Coode & Cullen

Rumex rupestris Le Gall

PRIMULACEAE

Androsace mathildae Levier

Androsace pyrenaica Lam.

* *Cyclamen fatrense* Halda et Sojak

* *Primula apennina* Widmer

Primula carniolica Jacq.

Primula nutans Georgi

Primula palinuri Petagna

Primula scandinavica Bruun

Soldanella villosa Darracq.

RANUNCULACEAE

* *Aconitum corsicum* Gay (*Aconitum napellus* subsp. *corsicum*)

Aconitum firmum (Reichenb.) Neilr subsp. *moravicum* Skalicky

Adonis distorta Ten.

Aquilegia bertolonii Schott

Aquilegia kitaibelii Schott

* *Aquilegia pyrenaica* D.C. subsp. *cazorlensis* (Heywood) Galiano

* *Consolida samia* P.H. Davis

* *Delphinium caseyi* B.L.Burt

Pulsatilla grandis Wenderoth *Pulsatilla patens* (L.) Miller

* *Pulsatilla pratensis* (L.) Miller subsp. *hungarica* Soo

* *Pulsatilla slavica* G.Reuss.

* *Pulsatilla subslavica* Futak ex Goliasova

Pulsatilla vulgaris Hill. subsp. *gotlandica* (Johanss.) Zaemelis & Paegle

Ranunculus kykkoensis Meikle

Ranunculus lapponicus L.

* *Ranunculus weyleri* Mares

RESEDACEAE

* *Reseda decursiva* Forssk.

ROSACEAE

Agrimonia pilosa Ledebour

Potentilla delphinensis Gren. & Godron

Potentilla emilii-popii Nyárády

* *Pyrus magyarica* Terpo

Sorbus teodorii Liljefors

RUBIACEAE

Galium cracoviense Ehrend.

* *Galium litorale* Guss.

Galium moldavicum (Dobrescu) Franco

* *Galium sudeticum* Tausch

* *Galium viridiflorum* Boiss. & Reuter

SALICACEAE

Salix salvifolia Brot. subsp. *australis* Franco

SANTALACEAE

Thesium ebracteatum Hayne

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga berica (Beguinot) D.A. Webb

Saxifraga florulenta Moretti

Saxifraga hirculus L.

Saxifraga osloënsis Knaben

Saxifraga tombeanensis Boiss. ex Engl.

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum charidemi Lange

Chaenorrhinum serpyllifolium (Lange) Lange subsp. *lusitanicum* R. Fernandes

* *Euphrasia genargentea* (Feoli) Diana

Euphrasia marchesettii Wettst. ex Marches.

Linaria algarviana Chav.

Linaria coutinhoi Valdés

Linaria loeselii Schweigger

* *Linaria ficalhoana* Rouy

Linaria flava (Poiret) Desf.

* *Linaria hellenica* Turrill

Linaria pseudolaxiflora Lojacono

* *Linaria ricardoii* Cout.

Linaria tonzigii Lona

* *Linaria tursica* B. Valdés & Cabezudo

Odontites granatensis Boiss.

* *Pedicularis sudetica* Willd.

Rhinanthus oesilensis (Ronniger & Saarsoo) Vassilcz

Tozzia carpathica Wol.

Verbascum litigiosum Samp.

Veronica micrantha Hoffmanns. & Link

* *Veronica oetaea* L.-A. Gustavsson

SOLANACEAE

* *Atropa baetica* Willk.

THYMELAEACEAE

* *Daphne arbuscula* Celak

Daphne petraea Leybold

* *Daphne rodriguezii* Texidor

ULMACEAE

Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.

UMBELLIFERAE

* *Angelica heterocarpa* Lloyd

Angelica palustris (Besser) Hoffm.

* *Apium bermejoi* Llorens

Apium repens (Jacq.) Lag.

Athamanta cortiana Ferrarini

* *Bupleurum capillare* Boiss. & Heldr.

* *Bupleurum kakiskalae* Greuter

Eryngium alpinum L.

* *Eryngium viviparum* Gay

* *Ferula sadleriana* Lebed.

Hladnikia pastinacifolia Reichenb.

* *Laserpitium longiradium* Boiss.

* *Naufraga balearica* Constans & Cannon

* *Oenanthe conioides* Lange

Petagnia saniculifolia Guss.

Rouya polygama (Desf.) Coincy

* *Seseli intricatum* Boiss.

Seseli leucospermum Waldst. et Kit

Thorella verticillatinundata (Thore) Briq.

VALERIANACEAE

Centranthus trinervis (Viv.) Beguinot

VIOLACEAE

Viola delphinantha Boiss.

* *Viola hispida* Lam.

Viola jaubertiana Mares & Vigineix

Viola rupestris F.W. Schmidt subsp. *relicta* Jalas

ՄՏՈՐԱԿԱՐԳ ԲՈՒՅՍԵՐ

BRYOPHYTA

Bruchia vogesiaca Schwaegr. (o)

Bryhnia novae-angliae (Sull & Lesq.) Grout (o)

* *Bryoerythrophyllum campylocarpum* (C. Müll.) Crum. (*Bryoerythrophyllum machadoanum* (Sergio) M. O. Hill) (o)

Buxbaumia viridis (Moug.) Moug. & Nestl. (o)

Cephalozia macounii (Aust.) Aust. (o)

Cynodontium suecicum (H. Arn. & C. Jens.) I. Hag. (o)

Dichelyma capillaceum (Dicks) Myr. (o)

Dicranum viride (Sull. & Lesq.) Lindb. (o)

Distichophyllum carinatum Dix. & Nich. (o)

Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus (Mitt.) Warnst. (o)

Encalypta mutica (I. Hagen) (o)

Hamatocaulis lapponicus (Norrl.) Hedenäs (o)
Herzogiella turfacea (Lindb.) I. Wats. (o)
Hygrohypnum montanum (Lindb.) Broth. (o)
Jungermannia handelii (Schiffn.) Amak. (o)
Mannia triandra (Scop.) Grolle (o)
* *Marsupella profunda* Lindb. (o)
Meesia longiseta Hedw. (o)
Nothothylas orbicularis (Schwein.) Sull. (o)
Ochyraea tatrensis Vana (o)
Orthothecium lapponicum (Schimp.) C. Hartm. (o)
Orthotrichum rogeri Brid. (o)
Petalophyllum ralfsii (Wils.) Nees & Gott. (o)
Plagiomnium drummondii (Bruch & Schimp.) T. Kop. (o)
Riccia breidleri Jur. (o)
Riella helicophylla (Bory & Mont.) Mont. (o)
Scapania massolongi (K. Müll.) K. Müll. (o)
Sphagnum pylaisii Brid. (o)
Tayloria rudolphiana (Garov) B. & S. (o)
Tortella rigens (N. Alberts) (o)

ՄԱԿԱՐՈՆԵՂԻԱՅԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

PTERIDOPHYTA

HYMENOPHYLLACEAE

Hymenophyllum maderensis Gibby & Lovis

DRYOPTERIDACEAE

- * *Polystichum drepanum* (Sw.) C. Presl.

ISOETACEAE

Isoetes azorica Durieu & Paiva ex Milde

MARSILEACEAE

- * *Marsilea azorica* Launert & Paiva

ANGIOSPERMAE

ASCLEPIADACEAE

Caralluma burchardii N. E. Brown

- * *Ceropegia chrysantha* Svent.

BORAGINACEAE

Echium candicans L. fil.

- * *Echium gentianoides* Webb & Coincy

Myosotis azorica H. C. Watson

Myosotis maritima Hochst. in Seub.

CAMPANULACEAE

- * *Azorina vidalii* (H. C. Watson) Feer

Musschia aurea (L. f.) DC.

- * *Musschia wollastonii* Lowe

CAPRIFOLIACEAE

- * *Sambucus palmensis* Link

CARYOPHYLLACEAE

Spergularia azorica (Kindb.) Lebel

CELASTRACEAE

Maytenus umbellata (R. Br.) Mabb.

CHENOPODIACEAE

Beta patula Ait.

CISTACEAE

Cistus chinamadensis Banares & Romero

* *Helianthemum bystropogophyllum* Svent.

COMPOSITAE

Andryala crithmifolia Ait.

* *Argyranthemum lidii* Humphries

Argyranthemum thalassophyllum (Svent.) Hump.

Argyranthemum winterii (Svent.) Humphries

* *Atractylis arbuscula* Svent. & Michaelis

Atractylis preauxiana Schultz.

Calendula maderensis DC.

Cheirolophus duranii (Burchard) Holub

Cheirolophus ghomerytus (Svent.) Holub

Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub

Cheirolophus massonianus (Lowe) Hansen & Sund.

Cirsium latifolium Lowe

Helichrysum gossypinum Webb

Helichrysum monogynum Burt & Sund.

Hypochoeris oligocephala (Svent. & Bramw.) Lack

* *Lactuca watsoniana* Trel.

* *Onopordum nogalesii* Svent.

* *Onopordum carduelinum* Bolle

* *Pericallis hadrosoma* (Svent.) B. Nord.

Phagnalon benettii Lowe

Stemmacantha cynaroides (Chr. Son. in Buch) Ditt

Sventenia bupleuroides Font Quer

* *Tanacetum ptarmiciflorum* Webb & Berth

CONVOLVULACEAE

* *Convolvulus caput-medusae* Lowe

* *Convolvulus lopez-socasii* Svent.

* *Convolvulus massonii* A. Dietr.

CRASSULACEAE

Aeonium gomeraense Praeger

Aeonium saundersii Bolle

Aichryson dumosum (Lowe) Praeg.

Monanthes wildpretii Banares & Scholz

Sedum brissemoretii Raymond-Hamet

CRUCIFERAE

* *Crambe arborea* Webb ex Christ

Crambe laevigata DC. ex Christ

* *Crambe sventenii* R. Petters ex Bramwell & Sund.

* *Parolinia schizogynoides* Svent.

Sinapidendron rupestre (Ait.) Lowe

CYPERACEAE

Carex malato-belizii Raymond

DIPSACACEAE

Scabiosa nitens Roemer & J. A. Schultes

ERICACEAE

Erica scoparia L. subsp. *azorica* (Hochst.) D. A. Webb

EUPHORBIACEAE

* *Euphorbia handiensis* Burchard

Euphorbia lambii Svent.

Euphorbia stygiana H. C. Watson

GERANIACEAE

* *Geranium maderense* P. F. Yeo

GRAMINEAE

Deschampsia maderensis (Haeck. & Born.) Buschm.

Phalaris maderensis (Menezes) Menezes

GLOBULARIACEAE

* *Globularia ascanii* D. Bramwell & Kunkel

* *Globularia sarcophylla* Svent.

LABIATAE

- * *Sideritis cystosiphon* Svent.
- * *Sideritis discolor* (Webb ex de Noe) Bolle
- Sideritis infernalis* Bolle
- Sideritis marmorea* Bolle
- Teucrium abutiloides* L'Hér.
- Teucrium betonicum* L'Hér.

LEGUMINOSAE

- * *Anagyris latifolia* Brouss. ex. Willd.
- Anthyllis lemanniana* Lowe
- * *Dorycnium spectabile* Webb & Berthel
- * *Lotus azoricus* P. W. Ball
- Lotus callis-viridis* D. Bramwell & D. H. Davis
- * *Lotus kunkelii* (E. Chueca) D. Bramwell & al.
- * *Teline rosmarinifolia* Webb & Berthel.
- * *Teline salsoloides* Arco & Acebes.
- Vicia dennesiana* H. C. Watson

LILIACEAE

- * *Androcymbium psammophilum* Svent.
- Scilla maderensis* Menezes
- Semele maderensis* Costa

LORANTHACEAE

- Arceuthobium azoricum* Wiens & Hawksw.

MYRICACEAE

* *Myrica rivas-martinezii* Santos.

OLEACEAE

Jasminum azoricum L.

Picconia azorica (Tutin) Knobl.

ORCHIDACEAE

Goodyera macrophylla Lowe

PITTOSPORACEAE

* *Pittosporum coriaceum* Dryand. ex. Ait.

PLANTAGINACEAE

Plantago malato-belizii Lawalree

PLUMBAGINACEAE

* *Limonium arborescens* (Brouss.) Kuntze

Limonium dendroides Svent.

* *Limonium spectabile* (Svent.) Kunkel & Sunding

* *Limonium sventenii* Santos & Fernández Galván

POLYGONACEAE

Rumex azoricus Rech. fil.

RHAMNACEAE

Frangula azorica Tutin

ROSACEAE

* *Bencomia brachystachya* Svent.

Bencomia sphaerocarpa Svent.

* *Chamaemeles coriacea* Lindl.

Dendriopoterium pulidoi Svent.

Marcetella maderensis (Born.) Svent.

Prunus lusitanica L. subsp. *azorica* (Mouillef.) Franco

Sorbus maderensis (Lowe) Dode

SANTALACEAE

Kunkeliella subsucculenta Kammer

SCROPHULARIACEAE

* *Euphrasia azorica* H.C. Watson

Euphrasia grandiflora Hochst. in Seub.

* *Isoplexis chalcantha* Svent. & O'Shanahan

Isoplexis isabelliana (Webb & Berthel.) Masferrer

Odontites holliana (Lowe) Benth.

Sibthorpia peregrina L.

SOLANACEAE

* *Solanum lidii* Sunding

UMBELLIFERAE

Ammi trifoliatum (H. C. Watson) Trelease

Bupleurum handiense (Bolle) Kunkel

Chaerophyllum azoricum Trelease

Ferula latipinna Santos

Melanoselinum decipiens (Schrader & Wendl.) Hoffm.

Monizia edulis Lowe

Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.

Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

VIOLACEAE

Viola paradoxa Lowe

ՄՏՈՐԱԿԱՐԳ ԲՈՒՅՍԵՐ

BRYOPHYTA

* *Echinodium spinosum* (Mitt.) Jur. (o)

* *Thamnobryum fernandesii* Sergio (o).

[▼B](#)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ III

ՈՐՊԵՏ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԱՄԱՐ ԿԱՐԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՀԱՏՈՒԿ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ ՍԱՀՄԱՆՎԵԼՈՒՆ ՀԱՎԱԿՆՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐԸ

ՓՈՒԼ 1. I հավելվածում նշված յուրաքանչյուր բնական միջավայրի եւ II հավելվածում նշված յուրաքանչյուր տեսակների (ներառյալ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակներ եւ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակներ) համար տարածքների համեմատաբար կարելուր լինելու հանգամանքի՝ ազգային մակարդակով գնահատումը

Ա. I հավելվածում համապատասխան բնական միջավայրի տեսակի համար տարածքի գնահատման չափորոշիչները

ա) տվյալ տարածքում բնական միջավայրի **►C1** տեսակի ներկայացվածության աստիճանը.

բ) բնական միջավայրի զբաղեցրած տարածքի մակերեսը՝ կապված ազգային տարածքում տվյալ բնական միջավայրի զբաղեցրած տարածքի ընդհանուր մակերեսի հետ.

գ) համապատասխան բնական միջավայրի կառուցվածքի եւ ֆունկցիայի պահպանման աստիճանն ու վերականգնման հնարավորությունները.

դ) համապատասխան բնական միջավայրի տեսակի պահպանման տարածքի արժեքի գլոբալ գնահատումը:

Բ. II հավելվածում նշված համապատասխան տեսակի համար տարածքի գնահատման չափորոշիչները

ա) տվյալ տարածքում առկա տեսակի պոպուլյացիայի չափը եւ խտությունը՝ կապված ազգային տարածքում առկա պոպուլյացիաների հետ.

բ) համապատասխան տեսակի համար կարելիություն ներկայացնող բնական միջավայրի առանձնահատկությունների պահպանման աստիճանը եւ վերականգնման հնարավորությունները.

գ) տվյալ տարածքի վրա առկա պոպուլյացիայի առանձնացման աստիճանը՝ կապված տեսակի բնական տարածքի հետ.

դ) համապատասխան բնական միջավայրի տեսակի պահպանման տարածքի արժեքի գլոբալ գնահատումը:

Գ. Նշված չափորոշիչների հիման վրա անդամ պետությունները պետք է ազգային ցանկում դասակարգեն իրենց կողմից առաջարկվող տարածքները որպես Համայնքի համար կարելիություն ներկայացնող տարածքներ սահմանվելուն հավակնող տարածքներ՝ համաձայն I հավելվածում յուրաքանչյուր բնական միջավայրի տեսակի կամ II հավելվածում նշված յուրաքանչյուր տեսակի պահպանման հարաբերական արժեքի:

Դ. Նշված ցանկում պետք է ներառվեն այն տարածքները, որտեղ կան անդամ պետությունների կողմից Ա եւ Բ կետերում նշված չափորոշիչների հիման վրա ընտրված՝ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակներ եւ առաջնահերթ նշանակություն ունեցող տեսակներ:

ՓՈՒԼ 2. Համայնքի համար կարելիություն ներկայացնող եւ ազգային ցանկերում ներառված տարածքների գնահատումը

1. Առաջին փուլում անդամ պետությունների կողմից բացահայտված բոլոր տարածքները, որոնք ներառում են առաջնահերթ նշանակություն ունեցող բնական միջավայրի տեսակներ եւ (կամ) տեսակներ, կհամարվեն որպես Համայնքի համար կարելիություն ներկայացնող տարածքներ:

2. Անդամ պետությունների ցանկերում ներառված եւ Համայնքի համար կարելիություն ներկայացնող այլ տարածքների գնահատման գործընթացում, այսինքն՝ I հավելվածում նշված բնական միջավայրին կամ II հավելվածում նշված տեսակներին դրանց պահպանման կամ վերահաստատման առումով նպաստավոր կարգավիճակ կամ Նատուրա 2000-ի մեջ ընդգրկված տարածքների էկոհամակարգերի փոխկապակցվածությունն ապահովելու գործում դրանց ներդրումը գնահատելու մեջ հաշվի կառնվեն հետեւյալ չափորոշիչները՝

ա) ազգային մակարդակով տարածքի հարաբերական արժեքը.

բ) տարածքի աշխարհագրական վիճակը՝ կապված II հավելվածում նշված տեսակների միգրացիոն ուղիների, ինչպես նաեւ այն հանգամանքի հետ, թե արդյոք դրա էկոհամակարգը համապատասխանում է Համայնքի մեկ կամ ավելի ներքին սահմանների երկու մասում գտնվող էկոհամակարգին.

գ) տարածքի ընդհանուր մակերեսը.

դ) տարածքի վրա I հավելվածում նշված՝ բնական միջավայրի տեսակների կամ II հավելվածում նշված տեսակների քանակը.

ե) համապատասխան կենսաաշխարհագրական շրջանների եւ (կամ) 2-րդ հոդվածում նշված ամբողջ տարածքի համար այդ տարածքի գլոբալ էկոլոգիական արժեքը՝ կապված թե [►C1](#) դրա առանձնահատկությունների հատուկ կամ եզակի կողմերից եւ թե դրանց համատեղման եղանակից:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ IV

ԽԻՍՏ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԻՔ ՈՒՆԵՑՈՂ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՂ ԿԵՆԴԱՆԱԿԱՆ ՈՒ ԲՈՒՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

Սույն հավելվածում ներառված տեսակները նշվում են ըստ՝

- տեսակների կամ ենթատեսակների անվանման, կամ
- ավելի բարձր տաքսոնի կամ տվյալ տաքսոնի սահմանված տեսակին պատկանող բոլոր տեսակների:

Ընտանիքի կամ ցեղի անվանումից հետո նշվող «spp.» հապավումը ցույց է տալիս, որ բոլոր տեսակները պատկանում են այդ ընտանիքին կամ ցեղին:

ա) ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐ

ՈՂՆԱՇԱՐԱՎՈՐՆԵՐ

ԿԱԹՆԱՍՈՒՆՆԵՐ

ՄԻՋԱՏԱԿԵՐՆԵՐ

Ոզնիների ընտանիք

Ոզնի algirus

Գետնափորների ընտանիք

Սպիտակատարածիկ canariensis

Սպիտակատարածիկ sicula

Իլուրդներ

Մշկամուկ պիրենյան

MICROCHIROPTERA

Բոլոր տեսակները

ՑԱՏԿԱՄԿՆԵՐԻ ԸՆՏԱՆԻՔ

Թեավորներ

Եգիպտական մրգակեր չղջիկ

ԿՐԾՈՂՆԵՐ

Քնամոլներ

Բոլոր տեսակները՝ բացառությամբ *քնամոլի* եւ *այգու քնամոլի*

Սկյուռագգիներ

Լայնադեմք ալայան արջամուկ

Թռչող սկյուռ սովորական (Sciuropterus russicus)

Եվրոպական գետնասկյուռ (Citellus citellus)

Խաղուտիկ գետնասկյուռ (Citellus citellus)

Պարսկական սկյուռ

Կուղբագգիներ

Ջրակուղբ (բացառությամբ էստոնական, լատվիական, լիտվական, ֆիննական եւ շվեդական պոպուլյացիաների)

Գերմանամկներ

Cricetus cricetus (բացառությամբ հունգարական պոպուլյացիաների)

Ռոմանական համստեր

Microtidae

Իսպանական դաշտամուկ

Դաշտամուկ-տնտեսուհի arenicola

Դաշտամուկ-տնտեսուհի մեհելի

Տարրայի դաշտամուկ

Մկնիկների ընտանիք

Անտառային մկնիկ

Տափաստանային մկնիկ

Վայրենակերպերի ընտանիք

Վայրենակերպ

ԳԻՇԱՏԻՉՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Գայլերի ընտանիք

Բեռնաղվես

Գայլ (բացառությամբ 39 աստիճան միջօրեականից հյուսիս ընկած հունական պոպուլյացիաների, էստոնական պոպուլյացիաների, Դուերոյի, Բուլղարիայի, Լատվիայի, Լիտվայի, Լեհաստանի, Սլովակիայի հարավում բնակվող իսպանական պոպուլյացիաների եւ «Եղջերաբուծության կառավարման մասին»1990 թվականի սեպտեմբերի 14–ի թիվ 848/90 ֆիննական որոշման 2–րդ պարբերությամբ սահմանված՝ եղջերաբուծության կառավարման տարածքներում բնակվող ֆիննական պոպուլյացիաների)

Արջերի ընտանիք

Գորշ արջ

Կզաքիսների ընտանիք

Կովկասյան ջրասամույր

Տափաստանային ժանտաքիս

Եվրոպական ազնվաքիս

Իսայտաքիս

Կատվազգիների ընտանիք

Անտրառային կատու

Եվրոպական լուսան (բացառությամբ էստոնական պոպուլյացիայի)

Իսպանական լուսան

Իսկական փոկերի ընտանիք

Սպիտակափոր ծովաշուն

Օղակավոր փոկ saimensis

ՁՈՒՅԳՍՄԲԱԿԱՎՈՐՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Եղջերուների ընտանիք

Կորսիկական ազիվ եղջերու

Մնամեջ եղջերավորների ընտանիք

Եվրոպական բիզոն

Բեզոարյան այծ (բնական պոպուլյացիաներ)

Պիրենյան այծ

Եվրոպական մուֆլոն (անդրկովկասյան լեռնային ոչխար) (բնական պոպուլյացիաներ՝

Կորսիկա եւ Սարդինիա)

Կիպրոսյան մուֆլոն (Մուֆլոն)

Ապենինյան քարայծ (բալկանյան քարայծ)

Բալկանյան քարայծ

Տափրայի քարայծ

ԿԵՏԱՆՄԱՆՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Բոլոր տեսակները

ՍՈՂՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

TESTUDINATA

Ցամաքային կրիաների ընտանիք

Միջերկրածովյան կրիա

Բալկանյան կրիա

Երիզազարդ կրիա

Ծովային կրիաների ընտանիք

Մեծագլուխ ծովային կրիա

Կանաչ կրիա

Քեմփի ձիթապղղային կրիա

Իսպանական կրիա

Մաշկավոր կրիաների ընտանիք

Մաշկավոր կրիա

Քաղցրահամ ջրերի կրիաների ընտանիք

Եվրոպական ճահճային կրիա

Կասպիական կրիա

Մավրիտանական կրիա

ՄՈՂԵՍՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Իսկական մողեսների ընտանիք

Algyroides fitzingeri

Algyroides marchi

Algyroides moreoticus

Algyroides nigropunctatus

Իերոյի հսկա մողես

Իերոյի հսկա մողես

Անագայի մողես

Իերոյի հսկա մողես

Gallotia stehlini

Lacerta agilis

Lacerta bedriagae

Lacerta bonnali (Lacerta monticola)

Իբերյան ժայռային մողես

Lacerta danfordi

Lacerta dugesi

Lacerta graeca

Lacerta horvathi

Lacerta schreiberi

Lacerta trilineata

Lacerta viridis

Lacerta vivipara pannonica

Ophisops elegans

Podarcis erhardii

Podarcis filfolensis

Podarcis hispanica atrata

Podarcis lilfordi

Podarcis melisellensis

Podarcis milensis

Podarcis muralis

Podarcis peloponnesiaca

Podarcis pityusensis

Podarcis sicula

Podarcis taurica

Podarcis tiliguerta

Podarcis wagleriana

Ացինկների ընտանիք

Ablepharus kitaibelii

Chalcides bedriagai

Chalcides ocellatus

Chalcides sexlineatus

Chalcides simonyi (*Chalcides occidentalis*)

Chalcides viridianus

Ophiomorus punctatissimus

Գեկոների ընտանիք

Cyrtopodion kotschy

Phyllodactylus europaeus

Tarentola angustimentalis

Tarentola boettgeri

Tarentola delalandii

Tarentola gomerensis

Agamidae

Stellio stellio

Chamaeleontidae

Chamaeleo chamaeleon

Anguidae

Ophisaurus apodus

OPHIDIA

Լորտուակերպ օձերի ընտանիք

Կասպիական լայն սահուկ

Կիպրոսյան սահնօձ

Coluber hippocrepis

Coluber jugularis

Coluber laurenti

Coluber najadum

Coluber nummifer

Coluber viridiflavus

Coronella austriaca

Eirenis modesta

Elaphe longissima

Elaphe quatuorlineata

Elaphe situla

Natrix natrix cetti

Natrix natrix corsa

Natrix natrix cypriaca

Natrix tessellata

Telescopus falax

Իժերի ընտանիք

Vipera ammodytes

Միլոսյան իժ (Միլոսյան գյուրգա)

Vipera seoanni (բացառությամբ իսպանական պոպուլյացիաների)

Տափաստանային իժ

Փոքրասիական իժ

Վիշապօձերի ենթաընտանիք

Արեւմտյան վիշապիկ

ԵՐԿԿԵՆՑԱՂՆԵՐ

ՊՈՉԱՎՈՐ ԵՐԿԿԵՆՑԱՂՆԵՐ

Իսկական սալամանդեր

Լուզիտանական սալամանդր

Լեռնային պիրենեյան տրիտոն

Կորսիկական տրիտոն

Սարդինական տրիտոն

Լիկիական սալամանդր

Սեւ սալամանդր

Ոսկեգույն սալամանդր

Ալպիական խոշոր սալամանդր

Ակնոցավոր սալամանդր

Լատրենտի տրիտոն (Լատրենտի սանրավոր տրիտոն)

Սանրավոր տրիտոն (Խոշոր սանրավոր տրիտոն)

Իտալական տրիտոն

Բալկանյան տրիպոն (Բալկանյան սանրավոր տրիպոն)

Մարմարագույն տրիպոն

Կարպատյան տրիպոն

Խաղողանման սովորական տրիպոն

Պրոթեաներ

Եվրոպական պրոթեու

Թռքեր չունեցող սալամանդր

Ամբրոսի քարանձավային սալամանդր

Ստեֆանիի քարանձավային սալամանդր

Սարդինիայի քարանձավային սալամանդր

Կայսրական քարանձավային սալամանդր

Ֆրանսիական քարանձավային սալամանդր (Ֆրանսիական քարանձավային)

Սյուվրամոնթի քարանձավային սալամանդր

ԱՆՊՈՉ ԵՐԿԿԵՆՑԱՂՆԵՐ

Կլորալեզուներ

** Մարոկկոյի դողող-տապմեր*

Բալեարական դողող-տապմեր

Սովորական դողող-տապմեր

Կարմրափոր արջնադողող

Դեղնափոր արջնադողող

Իրեբական սկավառակալեզու գորտ (ներառյալ իսկանական սկավառակալեզու գորտ)

Կորսիկական սկավառակալեզու գորտ

Սկավառակալեզու գորտ

Տիրենյան կլորալեզու գորտ

Իսկական գորտեր

Սրադունչ գորտ

Ցափկան գորտ

Հունական գորտ

Իբերական գորտ

Իտալական գորտ

Իտալական մուգ գորտ

Լճակի գորտ

Սխտորագորտեր

Արեւմտյան սխտորագորտ

Սովորական սխտորագորտ

Սիրիական սխտորագորտ

Իսկական դողոշներ

Եղեգնային դողոշ

Կանաչ դողոշ

Կռռաններ

Սովորական կռռան

Միջերկրածովյան կռռան

Ծառի սարդինյան կռռան

ՁՈՒԿ

ԹԱՌԱՓԱԿԵՐՊԵՐ

Թառափազգիներ

Ադրիատիկական թառափ

Ադրիանոսյան թառափ

ՍԱՂՄՈՆԱԿԵՐՊԵՐ

Սիգազգիներ

Ծովային սիգ (Հյուսիսային ծովի որոշ հատվածներ տեղափոխվող/գաղթող պոպուլյացիաներ, բացառությամբ ֆիննական պոպուլյացիայի)

ԾԱԾԱՆԱՆՄԱՆՆԵՐ

Ծածաններ

Իբերական ծածան

Լճային մերկածածան

ԱԴԵՐԻՆԱԿԵՐՊԵՐ

Ադերինաներ

Վալենսիայի ծածանադամիկ

ՊԵՐԿԵՍԱՆՄԱՆՆԵՐ

Պերկեսազգիներ

Աքերին

Ռոմանական ներասլաց

Ֆրանսիական իլիկապերկես

ԱՆՈՂՆԱՇԱՐԱՎՈՐՆԵՐ

ՀԱՏՎԱԾՈՏԱՆԻՆԵՐ

ԽԵՑԳԵՏՆԱԿԱՐԳԵՐ

Հավասարաոտնանիներ

Armadillidium ghardalamensis

ՄԻՋԱՏՆԵՐ

Կարծրաթեւեր

Bolbelasmus unicornis

Buprestis splendens

Carabus hampei

Carabus hungaricus

Carabus olympiae

Carabus variolosus

Carabus zawadzskii

Cerambyx cerdo

Cucujus cinnaberinus

Dorcadion fulvum cervae

Duvalius gebhardti

Duvalius hungaricus

Dytiscus latissimus

Graphoderus bilineatus

Leptodirus hochenwarti

Pilemia tigrina

Osmoderma eremita

Phryganophilus ruficollis

Probaticus subrugosus

Propomacrus cypriacus

Pseudogaurotina excellens

Pseudoseriscius cameroni

Pytho kolwensis

Rosalia alpina

Lepidoptera

Apatura metis

Arytrura musculus

Catopta thrips

Chondrosoma fiduciarium

Coenonympha hero

Coenonympha oedippus

Colias myrmidone

Cucullia mixta

Dioszeghyana schmidtii

Erannis ankeraria

Erebia calcaria

Erebia christi

Erebia sudetica

Eriogaster catax

Fabriciana elisa

Glyphipterix loricatella

Gortyna borelii lunata

Hypodryas maturna

Hyles hippophaes

Leptidea morsei

Lignyopectera fumidaria

Lopinga achine

Lycaena dispar

Lycaena helle

Maculinea arion

Maculinea nausithous

Maculinea teleius

Melanargia arge

Nymphalis vaualbum

Papilio alexanor

Papilio hospiton

Parnassius apollo

Parnassius mnemosyne

Phyllometra culminaria

Plebicula golgus

Polymixis rufocincta isolata

Polyommatus eroides

Proserpinus proserpina

Pseudophilotes bavius

Xylomoia strix

Zerynthia polyxena

Աղդարարներ

Աղդթարար

Ճպուռներ

Կանաչ շերտիակոթ

Ոսկեգույն օղակներով խոշոր ճպուռ

Իտալական ոսկեգույն օղակներով խոշոր ճպուռ

Gomphus graslinii

Սպիտակաճակատ ճպուռ

Երկարապոչ ճպուռ

Ճահճային ճպուռ

Սրապոչ ճպուռ

Գեղանի ճպուռ

Ophiogomphus cecilia

Երկբիծ փափմեր

Stylurus flavipes

Sympecma braueri

Ուղղաթևեր

Baetica ustulata

Brachytrupes megacephalus

Գծավոր ծղրիդ-իզոֆիա

.....ծղրիդ-իզոֆիա

.....ծղրիդ-իզոֆիա

Myrmecophilus baronii

Odontopodisma rubripes

Paracaloptenus caloptenoides

Pholidoptera transsylvanica

Saga pedo

Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius

ՍԱՐԴԱՆՄԱՆՆԵՐ

Սարդակերպ

Կոթավոր ցանց հյուսող սարդ

ՓԱՓԿԱՄՈՐԹՆԵՐ

ՓՈՐՈՏԱՆԻՆԵՐ

Anisus vorticulus

Caseolus calculus

Caseolus commixta

Caseolus sphaerula

Chilostoma banaticum

Discula leacockiana

Discula tabellata

Discula testudinalis

Discula turricula

Discus defloratus

Discus guerinianus

Elona quimperiana

Geomalacus maculosus

Geomitra moniziana

Gibbula nivosa

Hygromia kovacsi

Idiomela (Helix) subplicata

Lampedusa imitatrix

Lampedusa melitensis

Leiostyla abbreviata

Leiostyla cassida

Leiostyla corneocostata

Leiostyla gibba

Leiostyla lamellosa

Paladilhia hungarica

Patella ferruginea

Sadleriana pannonica

Theodoxus prevostianus

Theodoxus transversalis

BIVALVIA

Anisomyaria

Lithophaga lithophaga

Pinna nobilis

Unionoida

Margaritifera auricularia

Unio crassus

Dreissenidae

Congeria kusceri

ECHINODERMATA Φζαμνηρῶν

Echinoidea

Centrostephanus longispinus

(b) **PLANTS**

Annex IV (b) contains all the plant species listed in Annex II (b) ([8](#)) plus those mentioned below:

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium hemionitis L.

ANGIOSPERMAE

AGAVACEAE

Dracaena draco (L.) L.

AMARYLLIDACEAE

Narcissus longispathus Pugsley

Narcissus triandrus L.

BERBERIDACEAE

Berberis maderensis Lowe

CAMPANULACEAE

Campanula morettiana Reichenb.

Physoplexis comosa (L.) Schur.

CARYOPHYLLACEAE

Moehringia fontqueri Pau

COMPOSITAE

Argyranthemum pinnatifidum (L.f.) Lowe subsp. *succulentum* (Lowe) C. J. Humphries

Helichrysum sibthorpii Rouy

Picris willkommii (Schultz Bip.) Nyman

Santolina elegans Boiss. ex DC.

Senecio caespitosus Brot.

Senecio lagascanus DC. subsp. *lusitanicus* (P. Cout.) Pinto da Silva

Wagenitzia lancifolia (Sieber ex Sprengel) Dostal

CRUCIFERAE

Murbeckiella sousae Rothm.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia nevadensis Boiss. & Reuter

GESNERIACEAE

Jankaea heldreichii (Boiss.) Boiss.

Ramonda serbica Pancic

IRIDACEAE

Crocus etruscus Parl.

Iris boissieri Henriq.

Iris marisca Ricci & Colasante

LABIATAE

Rosmarinus tomentosus Huber-Morath & Maire

Teucrium charidemi Sandwith

Thymus capitellatus Hoffmanns. & Link

Thymus villosus L. subsp. *villosus* L.

LILIACEAE

Androcymbium europaeum (Lange) K. Richter

Bellevalia hackelli Freyn

Colchicum corsicum Baker

Colchicum cousturieri Greuter

Fritillaria conica Rix

Fritillaria drenovskii Degen & Stoy.

Fritillaria gussichiae (Degen & Doerfler) Rix

Fritillaria obliqua Ker-Gawl.

Fritillaria rhodocanakis Orph. ex Baker

Ornithogalum reverchonii Degen & Herv.-Bass.

Scilla beirana Samp.

Scilla odorata Link

ORCHIDACEAE

Ophrys argolica Fleischm.

Orchis scopulorum Simsmerh.

Spiranthes aestivalis (Poiret) L. C. M. Richard

PRIMULACEAE

Androsace cylindrica DC.

Primula glaucescens Moretti

Primula spectabilis Tratt.

RANUNCULACEAE

Aquilegia alpina L.

SAPOTACEAE

Sideroxylon marmulano Banks ex Lowe

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga cintrana Kuzinsky ex Willk.

Saxifraga portosanctana Boiss.

Saxifraga presolanensis Engl.

Saxifraga valdensis DC.

Saxifraga vayredana Luizet

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum lopesianum Rothm.

Lindernia procumbens (Krocker) Philcox

SOLANACEAE

Mandragora officinarum L.

THYMELAEACEAE

Thymelaea broterana P. Cout.

UMBELLIFERAE

Bunium brevifolium Lowe

VIOLACEAE

Viola athis W. Becker

Viola cazorlensis Gandoger

ՀԱՎԵԼՎԱԾ V

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՂ ԿԵՆԴԱՆԱԿԱՆ ՈՒ ԲՈՒՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ, ՈՐՈՆՑ ԲՆՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՎԵՐՑՆԵԼՈՒ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԵՏՔ Է ԿԻՐԱՌՎԵՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՉԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Սույն հավելվածում ներառված տեսակները նշվում են ըստ՝

- տեսակների կամ ենթատեսակների անվանման, կամ
- ավելի բարձր տաքսոնի կամ տվյալ տաքսոնի սահմանված տեսակին պատկանող բոլոր տեսակների:

Ընտանիքի կամ ցեղի անվանումից հետո նշվող «spp.» հապավումը ցույց է տալիս, որ բոլոր տեսակները պատկանում են այդ ընտանիքին կամ ցեղին:

ա) ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐ

ՈՂՆԱՇԱՐԱՎՈՐՆԵՐ

ԿԱԹՆԱՍՈՒՆՆԵՐ

ԿՐԾՈՂՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Կուղբազգիներ

*Ջրակուղբ (ֆիննական, շվեդական, լատվիական, լիտվական, էստոնական եւ
լեհական պոպուլյացիաներ)*

Գերմանամկներ

Cricetus cricetus (հունգարական պոպուլյացիաներ)

ԳԻՇԱՏԻՉՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Գայլերի ընտանիք

Ասիական շնագայլ

Գայլ (Դուերոյի հարավում բնակվող իսպանական պոպուլյացիաների, 39 աստիճան միջօրեականից հյուսիս ընկած հունական պոպուլյացիաների, «Եղջերաբուծության կառավարման մասին» 1990 թվականի սեպտեմբերի 14-ի թիվ 848/90 ֆիննական որոշման 2-րդ պարբերությամբ սահմանված՝ եղջերաբուծության կառավարման տարածքներում բնակվող ֆիննական պոպուլյացիաների, լատվիական, լիտվական, էստոնական, լեհական եւ Սլովակիայի պոպուլյացիաները)

Կզաքիսների ընտանիք

Անտառային կզաքիս

Եվրոպական ազնվաքիս

Կատվազգիների ընտանիք

Եվրոպական լուսան (բացառությամբ էստոնական պոպուլյացիայի)

Իսկական փոկերի ընտանիք

Բոլոր տեսակները չեն նշվել IV հավելվածում

Մշկաբեշկների ընտանիք

Սովորական գենետրա

Փարավոնամուկ

DUPLICIDENTATA

Նապաստակների ընտանիք

Սպիտակ նապաստակ

ՋՈՒՅԳՍՄԲԱԿԱՎՈՐՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Սնամեջ եղջուրավորների ընտանիք

Ալպիական լեռնայծ

Պիրենյան այծ (բացառությամբ Պիրենյան այծի)

Քարայծ (բացառությամբ բալկանյան քարայծի, ապենինյան քարայծի եւ Տափրայի քարայծի)

ԵՐԿԿԵՆՑԱՂՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

ԱՆՊՈՉ ԵՐԿԿԵՆՑԱՂՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

Իսկական գորտերի ընտանիք

Ուրեյի գորտ

Պերեզի գորտ

Լճագորտ

Իտալական շարժուն գորտ

ՁՈՒԿ

ՔԱՐԱԼԵԶԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Սովորական քարալեզ

Եվրոպական գեղային քարալեզ

Lethenteron zanandrai

ԹԱՌԱՓԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Թառափազգիների կարգ

Բոլոր տեսակները չեն նշվել IV հավելվածում

ՀԱՐԻՆԳԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Հարինգազգիների (ծովատառեխների) ընտանիք

Հարնգամայր (ծովատառեխ) spp.

ՍԱՂՄՈՆԱԿԵՐՊԵՐ

Սաղմոն

Սովորական զամբոիկ

*Հարնգամայր spp. (բացառությամբ ծովային սիզի' Հյուսիսային ծովի որոշ հատվածներ
տեղափոխվող պոպուլյացիաներ)*

Դանուբյան սաղմոն

Լճի սաղմոն (միայն քաղցրահամ ջրերում)

ԾԱԾԱՆԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Ծածանատամների ընտանիք

Ձիածուկ

Բեղլու spp.

Թրածուկ

Եվրոպական կարապուս

Դանուբյան կարմրակն

ԼՈՔՈՅԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Սովորական լոքոների ընտանիք

Արիստոտելի լոքո

ՊԵՐԿԵՍԱԿԵՐՊԵՐԻ ԿԱՐԳ

Պերկեսազգիների ընտանիք

Ձոլավոր պերկես

Իլիկակերպես

ԱՆՈՂՆԱՇԱՐԱՎՈՐՆԵՐ

ԱՂԵՆՈՐՇԱՎՈՐՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

CNIDARIA

Corallium rubrum

ՓԱՓԿԱՍՈՐԹՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

GASTROPODA — STYLOMMATOPHORA

Helix pomatia

BIVALVIA — UNIONOIDA

Margaritiferidae

Margaritifera margaritifera

Unionidae

Microcondylaea compressa

Unio elongatulus

ANNELIDA

HIRUDINOIDEA — ARHYNCHOBDELLAE

Hirudinidae

Hirudo medicinalis

ՀՈԴՎԱԾՈՏԱՆԻՆԵՐԻ ԿԱՐԳ

CRUSTACEA — DECAPODA

Astacidae

Astacus astacus

Austropotamobius pallipes

Austropotamobius torrentium

Scyllaridae

Scyllarides latus

ՄԻՋԱՏՆԵՐ– ԹԵՓՈՒԿԱԹԵՎԱՎՈՐՆԵՐԻ ԸՆՏԱՆԻՔ

Saturniidae

Graellsia isabellae

բ) ԲՈՒՅՍԵՐ

ALGAE

RHODOPHYTA

CORALLINACEAE

Lithothamnium coralloides Crouan frat.

Phymatholithon calcareum (Poll.) Adey & McKibbin

LICHENES

CLADONIACEAE

Cladonia L. subgenus *Cladina* (Nyl.) Vain.

BRYOPHYTA

MUSCI

LEUCOBRYACEAE

Leucobryum glaucum (Hedw.) AAngstr.

SPHAGNACEAE

Sphagnum L. spp. (except *Sphagnum pylaisii* Brid.)

PTERIDOPHYTA

Lycopodium spp.

ANGIOSPERMAE

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis L.

Narcissus bulbocodium L.

Narcissus juncifolius Lagasca

COMPOSITAE

Arnica montana L.

Artemisia eriantha Tem

Artemisia genipi Weber

Doronicum plantagineum L. subsp. *tournefortii* (Rouy) P. Cout.

Leuzea rhaponticoides Graells

CRUCIFERAE

Alyssum pintadasilvae Dudley.

Malcolmia lacera (L.) DC. subsp. *gracilima* (Samp.) Franco

Murbeckiella pinnatifida (Lam.) Rothm. subsp. *herminii* (Rivas-Martinez) Greuter & Burdet

GENTIANACEAE

Gentiana lutea L.

IRIDACEAE

Iris lusitanica Ker-Gawler

LABIATAE

Teucrium salviastrum Schreber subsp. *salviastrum* Schreber

LEGUMINOSAE

Anthyllis lusitanica Cullen & Pinto da Silva

Dorycnium pentaphyllum Scop. subsp. *transmontana* Franco

Ulex densus Welw. ex Webb.

LILIACEAE

Lilium rubrum Lmk

Ruscus aculeatus L.

PLUMBAGINACEAE

Armeria sampaio (Bernis) Nieto Feliner

ROSACEAE

Rubus genevieri Boreau subsp. *herminii* (Samp.) P. Cout.

SCROPHULARIACEAE

Anarrhinum longipedicelatum R. Fernandes

Euphrasia mendonçae Samp.

Scrophularia grandiflora DC. subsp. *grandiflora* DC.

Scrophularia berminii Hoffmanns & Link

Scrophularia sublyrata Brot.

[▼B](#)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ VI

ԲՈՒՆԵԼՈՒ ԵՎ ՍՊԱՆԵԼՈՒ ԱՐԳԵԼՎԱԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐՆ ՈՒ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՏԵՂԱՓՈԽՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐԸ

ա) Առանց ընտրելու՝ բռնելու եւ սպանելու եղանակները

ԿԱԹՆԱՍՈՒՆՆԵՐԸ

- Կոյր կամ վիրավոր թռչունների օգտագործումը որպես իսկական խայծեր.
- ձայնարձակիչներ.
- էլեկտրական եւ էլեկտրոնային սարքեր՝ նախատեսված սպանելու կամ ձայնը խլացնելու համար.
- արհեստական լուսարձակներ.
- հայելիներ եւ կուրացնող սարքեր.
- որսի օբյեկտի լուսավորման սարքեր.
- գիշերային ժամերի համար կիրառվող նշանոցային սարքեր, այդ թվում՝ պատկերի խոշորացման էլեկտրական սարք կամ պատկերի փոխարկիչ.
- պայթուցիկ նյութեր.
- կենդանատեսակներին չընտրող ցանցեր՝ համաձայն դրանց կիրառման սկզբունքի կամ դրանց օգտագործման պայմանների.
- կենդանատեսակներին չընտրող թակարդներ՝ համաձայն դրանց կիրառման սկզբունքի կամ դրանց օգտագործման պայմանների.
- ինքնաձիգներ.
- թույներ, թունավոր կամ անզգայացնող նյութեր.
- գազով կամ ծխով թունավորում առաջացնելը.
- կիսաավտոմատ կամ ավտոմատ զենքեր՝ ավելի քան երկու կրակահերթի հնարավորությամբ պահեստատուփով.

ՁԿՆԵՐԸ

- Թույն.

- պայթուցիկ նյութեր:

բ) **Տեղափոխման եղանակները**

- Ինքնաթիռ.

-Մեխանիկական տրանսպորտային միջոցներ

(1) ՊՏ թիվ C 247, 21. 09. 1988թ., էջ 3 եւ

ՊՏ թիվ C 195, 03. 08. 1990թ., էջ 1:

(2) ՊՏ թիվ C 75, 20.03.1991թ., էջ 12:

(3) ՊՏ թիվ C 31, 06.02.1991թ., էջ 25:

(4) ՊՏ թիվ C 328, 07.12.1987թ., էջ 1:

(5) ՊՏ թիվ L 103, 25. 04.1979թ., էջ 1: Վերջին անգամ 91/244/ԵՏՀ հրահանգով փոփոխված հրահանգ (ՊՏ թիվ L 115, 08. 05. 1991թ., էջ 41):

(6) Հանձնաժողովին վերապահված կիրարկող լիազորությունների իրականացման ընթացակարգը սահմանող՝ Խորհրդի 1999 թվականի հունիսի 28-ի 1999/468/ԵՀ որոշում (ՊՏ L 184, 17.07.1999 թ., էջ 23):

(7) 1999 թվականի հոկտեմբերի 4-ին Բնական միջավայրերի հարցերով կոմիտեի կողմից ընդունված՝ «Եվրոպական միության բնական միջավայրերի մեկնաբանման ձեռնարկի» EUR 15/2 տարբերակը եւ ԵՄ ընդլայնման ակնկալիքով 2002 թվականի ապրիլի 24-ին գրավոր խորհրդակցությունից հետո Բնական միջավայրերի հարցերով կոմիտեի, Եվրոպական հանձնաժողովի, Շրջակա միջավայրի հարցերով գլխավոր տնօրինության կողմից ընդունված «Եվրոպական միության բնական միջավայրերի մեկնաբանման ձեռնարկի» փոփոխությունները» (Hab. 01/11b-rev. 1):

(8) Բացառությամբ II (բ) հավելվածում նշված մամուլայինների: